

PTUJSKI TEDNIK

Štev. 1

Cena 15 din

PTUJ, 8. januarja 1960

Letnik XIII

Novoletno praznovanje in razpoloženje

Letošnji naval čestitk ob novoletnih praznikih je bil tudi za ptujsko pošto izredno močan. Zadnje dni pred novim letom je bilo na območju ptujske pošte in tudi drugih post našega območja malo haša in družin, ki jih te dni ni obiskal pismonoša. Mnogo čestitk so prejeli predstavniki oblasti, organizacij, podjetij, kolektiv, družine in posamezniki. Precejšen dotok pošte je bil tudi iz inozemstva. Več kot povprečno je bilo tudi paketov.

vsem pa se zagotovila obisk rodnih gostov. Vsa gostišča in društvene dvorane so bile dobro zasedene, razpoloženje pa povsod prav prijetno. V noči med starim in novim letom so bili v ptujski bolnišnici skoraj brez dea, ker so se ljudje po gostiščih vzdržali pijančevanja in ni prišlo do nikakih nevarnosti. Tudi v porodnišnici ni bilo nič posebnega. Na pošti je sicer pogosto brnel telefon, vendar tokrat zaradi čestitk marljivim telefonistkam. Na re-

Pred novoletnim praznikom je predsednik občine tov. Vogrinec na sprejemu predstavnikov gospodarskih organizacij nazdravil vsem delovnim ljudem v občini, želeč jim srečno novo leto

Novoletna poslanica predsednika Tita Skrb za ljudi

Beograd, 1. januarja — (Tanjug). »Državlani in državljanke Jugoslavije! Petnajsto Novo leto proslavljamo v svobodni Jugoslaviji, zdaj povsem preobraženi z ustvarjalnimi napori resnično združenih narodov naše socialistične skupnosti.

Kratko je to obdobje v zgodovini dežele, toda redki so narodi, ki so prehodili tako trnovo pot, kakor je pot, ki so jo prehodili naši narodi v tem obdobju. Mi smo res lahko ponosni na uspehe, ki smo jih dosegli v kratkem času, vendar ne smemo pozabiti, da smo v mnogih pogledih še vedno zaostajali za svetom. Na katere smo nenehoma zadevali na tej poti.

V novo, 1960. leto, stopajo naši narodi z ogromnimi pridobljenimi izkušnjami na vseh področjih naše družbene in gospodarske dejavnosti. S posebnimi velikimi uspehi se poslavljamo od leta 1959, v katerem so bili s polnim uspehom kronani napori in ustvarjalno delo naših delovnih ljudi v industriji in kmetijstvu. Ne bi hotel utrujati poslušalcev s tem, kaj vse smo dosegli v minulem letu, ker je to bolj ali manj že znano, pač pa želimo poudariti, da so nam lahko dosežene izkušnje in lanski uspehi najboljši dokaz in jamstvo, da smo na pravi poti in da bomo v nadaljevanju te poti v prihodnjem letu dosegli še večje uspehe ter s tem omogočili hitrejšo zboljševanje življenjskega standarda naših delovnih ljudi in naših državljanov nasploh.

V procesu družbene in gospodarske dejavnosti je bilo lani nekaj pomanjkljivosti in na-

pak, ki jih bomo morali v novem letu dosledno odstranjevati, da bomo lahko še hitreje napredovali v celotnem razvoju našega družbenega življenja. Skrbeti je treba zlasti za ljudi, za človeka, v delu nižjih organov, v raznih odborih in komunalah, na te skrbi se zmerom ni dovolj. — Tu ne gre toliko za gmojne težave, marveč v glavnem za nerazumevanje in nezadostno skrb za ljudi. Skrb za ljudi pa je v socializmu najvažnejša stvar.

Naše delovne kolektive čakajo v novem letu zelo važne naloge: še bolj moramo izpo-

polniti sistem nagrajevanja, povečati delovno storilnost, od česar naj imajo koristi predvsem sami proizvajalci. V tem oziru smo že dosegli v mnogih podjetjih zelo lepe uspehe. Toda to mora zajeti vsa podjetja in vse kolektive. Seveda se morajo kolektivi ob pomoči sindikatov skrbno pripraviti na uresničevanje novega sistema nagrajevanja, pri čemer lahko porabijo izkušnje kolektivov tistih podjetij, ki so v kratkem času dosegla zelo lepe uspehe.

Isto velja tudi za kmetijstvo. Lani smo dosegli v kmetijstvu izredne uspehe, toda v letu 1960

moramo še odločneje napredovati v kmetijski proizvodnji in s tem dokazati polno vrednost uveljavljenih ukrepov. Visoka industrijska, zlasti pa kmetijska proizvodnja, seveda imperativno zahteva, da odstranimo ozka grla v transportu in v vskladiščenju proizvodov. Temu problemu morajo posvetiti voditelji v prihodnjem letu največjo pozornost.

V letu 1960 bomo investirali v naše gospodarstvo dosegli največja sredstva. Prizadevajmo si, da bomo ta sredstva kar najbolj racionalno izkoristili za cilje, ki so jim namenjena. Sleherno razpisanje ali povečanje investicij brez plan nam lahko prinese samo nove težave in negativno vpliva na standard delovnih ljudi in naših državljanov nasploh.

Kar zadeva mednarodni položaj, mislim, da lahko z večjim optimizmom gledamo v prihodnost in da se lahko mirno posvetimo ustvarjalnemu delu za napredek naše socialistične dežele. Boj za mir, ki se je bil in ki se še zmerom bje na svetu, je začel roditi sadove. To nas še bolj bodri, da skupaj z vsemi miroljubnimi deželami nadaljujemo boj za uresničitev načel, ki lahko zagotovo mir in miroljubno sodelovanje med narodi.

Državljanom in državljamkam Jugoslavije, vsem delovnim ljudem v naših mestih in vaseh, naši mladini in najmlajšemu pokolenju — pionirjem, in pripadnikom Ljudske armade ter službe varnosti, najpriskrneje želim srečno leto 1960.

Našim bralcem in naročnikom

Naročnikom in vsem poslovnim prijateljem našega lista, ki so nam poslali pismene čestitke, nam telefonično ali osebno čestitali za novo leto ter nam obljubili tudi v bodoče vso pomoč, se lepo zahvaljujemo za pozornost. Želimo, da bi se nam vsem uresničile dobre želje za 1960. leto.

S to številko se nadaljuje izhajanje našega lista, ki mu je začelo teči 13. leto obstoja. Pred nami je zopet 51. novih tednov in z njimi 51 številki tednika. Tolkokrat bo marsikateri pismonoša obiskal naše naročnike in bo od njih slišal pohvale in kritiko, ali smo jim poslali ogledalo našega časa in prizadevanj ter uspehov ali ne. Ponosni bomo na pohvale, ko jih bomo zaslužili in prislужili. I kritiki naročnikov in bralcev, ko jih ne bomo zadovoljili. Z zaupanjem gledamo v leto 1960 in naše delo, ker smo dobili vrsto novih zamisli in pobud, kako bomo lahko svoje naloge uspešneje opravljali. Pokazane so nam hibe, ki jih ne bomo ponavljali. Potom naših sodelavcev v kolektivih, društvi in organizacijah ter vseh krajih bomo morali biti stalno v sredini življenja in iz njega zajemati k dobremu izpodbojstvu ter poučno jedro ter ga podajati v listu. Prijudni, resni ali zabavni obliki. Pri vsem tem prizadevanju nas bo nedvomno podpirala vsa napredna javnost in se nam ni treba bati, da bi morali tožiti zaradi slabe vsebine, pomanjkanja sredstev in sodelavcev. Krog naših naročnikov se bo lahko povečal in zvišala naklada in listu se ne bo treba vračati na minimalni obseg in dohodke. S to perspektivo smo se letos lotili dea in zaupamo v popoln uspeh.

Zaradi povečanja obsega lista na 6 strani smo zvišali naročnino za domače naročnike na 750 din letno. Tolkako se že dosegla plačevanja za list bralci, ki so ga kupovali v kolportazi po 15 din za izvod. Naročniki v inozemstvu bodo plačevali zanj letno 1250 din. Tudi ceno za oglašje smo vskladili s cenami pri drugih listih. Naročnino bomo še dalje sprejemali v upravi in dvakrat letno pobrali s pismo.

Vsem dosedanjim sodelavcem se

priporočamo za nadaljnje sodelovanje, naročnikom in bralcem za nadaljnjo naklonjenost, delovne kolektive, organe delavskega in družbenega upravljanja naprosamo, naj nam olajšajo v njihovi sredini spoznati člane, ki so pripravljeni sodelovati z listom, da bi se z njimi pismeno ali osebno do-

govorili o vsem potrebnem. V vrsto naših dosedanjih naročnikov in bralcev pa vabimo še nove doma in po svetu.

Veselilo nas bo, če nam bodo oblatni forumi, organi delavskega in družbenega upravljanja pošiljali vabila na svoje seje, sestanke, posvetovanja, prireditve in drugo, da bomo lahko poskrbeli za udeležbo naših sodelavcev in za poročanje o njihovem delu.

Uredništvo in uprava

Občni zbori sindikalnih podružnic

V sindikalnih podružnicah se v tem času rešujejo odgovorne naloge v zvezi s temeljitimi pripravami na letne občne zborove in volitve novih vodstev. Letni občni zbori sindikalnih podružnic v ustanovah in zavodih bodo v drugi polovici januarja in v prvi polovici februarja 1960. Letni občni zbori sindikalnih podružnic gospodarskih organizacij pa bodo šele takrat, ko bodo znani zaključni računi organizacij za leto 1959, kar bo izhodišče za sestavo poročil in razprav na zborih.

V občinskem sindikalnem svetu so se pričele priprave že v oktobru z delom podkomisij organizacijsko-kadrovske komisije občinskega sindikalnega sveta, ki proučuje politično vlogo, organizacijsko ureditev in kadrovska vprašanja v sindikalnih podružnicah. Doselej izdelana poročila za posamezne sindikalne podružnice govorijo, da imamo v ptujski občini vrsto dobrih sindikalnih podružnic s sposobnimi vodstvi na čelu, ki s čutom odgovornosti in poštenovalno opravljajo zahtevne in odgovorne naloge v sindikatih.

Druge poročila iz nekaterih sindikalnih podružnic pa govorijo, da še niso v dovoljni meri dosegli svojih novih nalog in vlog, ki sta jo začrtala sindikatov VII. kongres ZKJ in IV. kongres ZSJ. V takih sindikalnih podružnicah je razumljivo, da vodstvo ni dovolj tesno povezano s svojim članstvom, da premalo pojasnjuje tekoča politična in gospodarska vprašanja, da ne proučuje in rešuje vsakodnevnih problemov, prav tako pa slaba vodstva ne

vodijo dovoljne skrbi o delovnem človeku.

Vse dosedanje ugotovitve organizacijsko-kadrovske komisije je občinski sindikalni svet temeljito proučil skupaj z gradivom o političnih konferencah in izdelal konkretne predloge ter smernice za vsako sindikalno podružnico, kaj bo potrebno storiti, da bodo odpravljene slabosti in da bo podružnica kos svojih vlog v kolektivu. Tu gre za konkretno pomoč in politično ter organizacijsko utrditev organizacij še pred letnimi občnimi zbori.

Predvolilne konference

Posebno pripravo na letne občne zborove so predvolilne konference članstva. Na teh konferencah, ki bodo že v januarju, bo razprava o izvajanju petletnega družbenega plana občine in lastnega podjetja in o družbenem planu za leto 1960. Na predvolilnih konferencah bo članstvo razpravljalo o izvajanju zaključkov IV. plenuma občinskega sindikalnega sveta z dne 23. decembra 1959; bistvene probleme podjetja in dalo smernice za program dela sindikalne podružnice v letu 1960, ki bo nato sprejet na letnem občnem zboru. Članstvo bo tudi razpravljalo o kandidatih za novo vodstvo sindikalne podružnice, kar bo zagotovilo, da bodo prišli v vodstvo najboljše in najposposnejše.

Vsebinska občnih zborov

Vsebinska poročila na letnih občnih zboreh se bo v marsičem razlikovala od dosedanjih. Novo vsebino in obliko občnih zborov do-

ločajo zaključki in sklepi IV. kongresa ZSJ, ki so jasno začrtali politično in družbeno vlogo in naloge sindikatov v socialistični Jugoslaviji. Poročila bodo obravnavala, kako se uveljavljajo v delu sindikalne podružnice sklepi IV. kongresa ZSJ, prav tako pa tudi zaključki IV. letnega občnega zbora RS ZSJ za Slovenijo. V zvezi s tem so izvršni odbori sindikalnih podružnic začeli temeljito proučevati gradivo omenjenih zborov. V poročilih bodo obravnavali, kako so v podjetju gospodarili v letu 1959, ker jim bodo to že omogočili zaključni računi gospodarskih organizacij. Tako bodo sindikalne podružnice na svojih občnih zboreh lahko aktivno posegle v razpravo in vplivale na gospodarjenje v proizvodnji in pri razdelitvi sredstev. Občni zbor bo tako proučil gospodarske uspehe in slabosti v minulem letu, istočasno pa bo sklepal za boljše delo in razporeditev sredstev za najbolj opraviljive investicije. Tako bo razprava o razporeditvi sredstev odprla vrsto vprašanj, kot so: stanovanjska politika, preskrba, vprašanje družbene prehrane, tople malice, socialna in zdravstvena vprašanja, izobraževanje kadrov, kulturnoprosvetna dejavnost, probleme šolstva, stanovanjske skupnosti in drugo.

Zanimiva bo razprava o nagrajevanju po delovnem učinku, ker bo v poročilih posebej obravnavano, kako se je uveljavil v delovnem kolektivu novi tarifni pravilnik. To bo pa predvsem sprožilo razpravo, kako se izboljšati nagrajevanje po delovnem učinku in omogočiti povečanje osebnih prejemkov delavcev. Vsekakor bo potrebno tudi ugotoviti, kako se izboljšati organizacijo dela, prav tako pa tudi delovne in življenjske pogoje delavcev, kar posebno vpliva na dvig proizvodnje in delovne storilnosti. Na letnih občnih zboreh bo torej vrsta vprašanj, ki so najtesneje povezana z življenjem delovnih ljudi, z nadaljnjim razvojem podjetja in komunite s povečano skrbjo za delovnega človeka in njegovo družino. Da pa bodo občni zbori res imeli življenjsko vsebino, bodo morala vodstva sindikalnih organizacij izdelati številne analize, zbrati podatke, primerjave in spregovoriti na letnem občnem zboru v razumljivi in lepi delavski besedi, ki jo bodo delavci razumeli in sprejeli kot svoj program.

Ob koncu novoletnih praznikov so tudi ptujsko postajo napolnili potniki

Naš KOMENTAR

Če bi samo dva ali trije okoreli nacisti kupili v trgovini barvo in čopiče ter narisali kljukaste križe in izpisali stene sinagoge s protizidovskimi gesli, bi lahko odgovorili, da je to dejanje storilo nekaj ljudi in da po tem dejanju ne moremo soditi vsega nemškega naroda, niti zahodnonemškega reda. Stvar pa je drugačna. Napiso so se pojavili v tako velikem številu, da gre za organizirano akcijo. Ko pa so iz drugih držav poročali o podobnih protizidovskih izpeditih, je izginil vsak sum, da gre za posameznike. Ne bi govorili, kaj predstavlja kljukasti križ in kaj so Nemci pod tem znamenjem delali. Stevilka pet milijonov ubitih evropskih Židov nam dovolj zgovorno pravi, da se moramo bati kljukatega križa in da se ne smemo ogibati nevarnosti, ki se vedno ždi nad Evropo. Poduk iz druge svetovne vojne je dovolj grozen.

Tokratna mednarodna akcija pa nam je dala nov poduk: zahodni zvezniki in Nemci sami so v polovnih letih storili mnogo premo, da bi preprečili novo razširjanje nacistične literature in miselnosti, še več, vse premalo so storili, da na vidnih položajih, v sodstvu, v policiji in v šolstvu ne bi sedeli ljudje, ki so bili tesno povezani z nacističnim režimom in ki so posredno ali ne-

posredno sodelovali v nemških zločinah. Bonnška vlada je takoj naročila svojim diplomatskim zastopnikom, naj zagotovijo prizadetim državam, da bodo strogo kaznovali kršilce in netilce rasne neustrpnosti. Dejala je tudi, da obsoja takšno početje, obenem pa je povedala, da gre za posameznike, ki izrabljajo svobodo in kajlo ugled Zvezne republike Nemčije.

Zagotovilo, da bodo kaznovali zlikovce, je zaenkrat samo zagotovilo, kajti policija do sedaj še ni odkrila skorajda ničesar. Ko bodo res pred vsem svetom s strogimi kaznimi dokazali, da nasprotujejo neonacizmu, bomo verjeli njihovim uradnim zagotovilom. Moti nas pa eno, in to ugotovitev, da gre za posameznike. Prav s takimi besedami so pred Hitlerjem prevzemom oblasti opravičevali nacistične zločine. S temi besedami so dovolili, da se je razraslo nemško zlo in prestopilo meje. Prav zato moramo biti oprezní in zato tudi upravičeno z dvomom sprejemamo obljube, da bodo kaznovali krivce.

Kdo je kriv? Vsekakor sistem, ki je dovoljeval, da so se vrinili v nemško javno življenje ljudje, ki ne morejo poazbiti na Hitlerja. Kdo je kriv, da povedo nemški mladini o nacističnih zverstvih (Nadaljevanje na 2. strani)

Občinski ljudski odbor Ptuj

(ODLOKI IN OBVESTILA)

Občinski ljudski odbor Ptuj

Po 1. in 2. odstavku 25. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 47-753/59) ter 1., 2., 3. in 5. točki navodila o načinu določitve akontacije nove stanarine (Uradni list FLRJ, št. 50-717/59) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 30. decembra 1959 sprejel

Odlok

o plačevanju akontacije nove stanarine in o obročnem plačevanju povisane stanarine za mesec januar 1960 na območju občine Ptuj.

1. člen

Ker stanovanjski organ Občinskega ljudskega odbora Ptuj ne more do 31. decembra 1959 izdati odločb o stanarini v smislu 116. člena zakona o stanovanjskih razmerjih, se za stanovanja, za katera niso izdane odločbe o stanarini, plačuje akontacija nove stanarine.

2. člen

Akontacija nove stanarine se določi tako, da se poveča stanarina za mesec december 1959 za 100 %.

3. člen

V primerih iz 10. člena uredbe o izplačevanju nadomestila za povečano stanarino (Uradni list FLRJ, št. 48/59) plačuje nosilec stanovanjske pravice, ki to zahteva od hišnega sveta oziroma lastnika stanovanja v državljanski lastnini, kot akontacija nove stanarine, znesek, ki ga je plačal za stanovanje za mesec december 1959, povečan za nadomestilo, ki ga sprejema od skupaj z vsemi uporabniki stanovanja za povečano stanarino.

4. člen

Akontacija nove stanarine se plačuje od 1. januarja 1960 do prejema odločbe o stanarini, toda najdalj do 31. marca 1960.

5. člen

Ne glede na določilo 2. člena tega odloka plačajo delavci in uslužbenci, ki prejemajo svoje osebne dohodke iz rednega delovnega razmerja za nazaj, za mesec januar 1960 stanarino v isti višini, kot so jo plačali za mesec december 1959. Povisano stanarino za mesec januar 1960 pa plačajo v šestih enakih mesečnih obrokih s tem, da plačajo prvi mesečni obrok v mesecu februarju 1960.

6. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem vestniku okraja Maribor, uporablja pa se od 1. januarja 1960.

St. 01/1-14126/1-59

Ptuj, dne 30. decembra 1959

Podpredsednik
Obč. ljudskega odbora
Lojzka Stropnik l.r.

Obvestilo

Obveščamo vse hišne svete in zasebne stanodajalce na območju občine Ptuj, da je z odlokom Občinskega ljudskega odbora Ptuj št. 01/1-14126/1-59 od 30. decembra 1959 določeno, da plačujejo najemniki stanovanj, ki niso dobili odločb o novih stanarinah, akontacije za stanarino.

Akontacija je potrebno pobrati v višini dvakratne stanarine. Za mesec december 1959 od vseh onih najemnikov, ki prejemajo osebne dohodke v naprej. Pri najemnikih pa, ki prejemajo osebne dohodke za nazaj — t.j. v januarju 1960 bodo dobili osebne dohodke za december 1959 — se pobere stanarina v višini decembrske stanarine. Povisane za januar 1960 bodo ti najemniki plačali v šestih obrokih, tako da bodo plačali prvi obrok v februarju 1960. leta.

Tisti najemniki, ki bi morali plačati večjo akontacijo, kakor bo znašalo skupno nadomestilo za zvišano stanarino vseh članov družinske skupnosti, plačajo akontacijo v znesku decembrske stanarine, zvišane za skupno nadomestilo vseh članov družinske skupnosti, če to nosilec stanovanjske pravice zahteva. Če tega ne zahteva, plača akontacija v isti višini, kakor je navedena v prejšnjem odstavku.

Hišni sveti obračunajo najemniki pri stanovanjski skupnosti, kakor so jo obračunavali v letu 1959.

Oddelek za gospodarstvo
in komunalne zadeve
ObčLO Ptuj

gospodarske VESTI

Jedrski reaktor tudi v naši državi

PTUJ

Urbanisti na delu

V torek, 5. januarja 1960, so se urbanisti v Ptuj odločili, da bi bila avtobusna postaja na prostoru, kjer stojijo šupe minoritskega samostana in kjer je dvorišče in skladišče Cestne uprave. Ta prostor bo itak prej ali slej urejen za nove namene. Na njem bi bilo dovolj prostora za avtobuse, ki vozijo v Ptuj in iz Ptuja v razne kraje. Je blizu bencinskega servisa, je lahko dostopen na novo cesto in dovolj prostoren za obratovanje avtobusov in za avtobusni paviljon, ki je predviden za postajo. Seveda bo še nekaj prostora za okrasne grede, ki jih ima tudi servisna postaja. Po izjavah urbanistov se bo ta del Ptuja v nekaj letih močno spremenil.

Zraven nove avtobusne postaje bo v smeri Lackove ulice namesto nizke skladiščne zgradbe nad kletmi Emetijskega gospodarstva »Haloze« (prej Vinarne zadruge) stala lična nova zgradba z raznimi servisnimi paviljoni, na odcepu Lackove in nove ceste pa bo sedanjo staro zgradbo nadomestila nova poslovno-stanovanjska stavba. Ko bo zraven Minoritskega samostana z obnovljeno fasado na mestu sedanjih razvalin bivše cerkve stala še nova poštna ali druga zgradba, bo ta kompleks lepo zaključen in bo imel prijaznejše lice.

Nova šola na stavbišču nekdanje mestne ekonomije

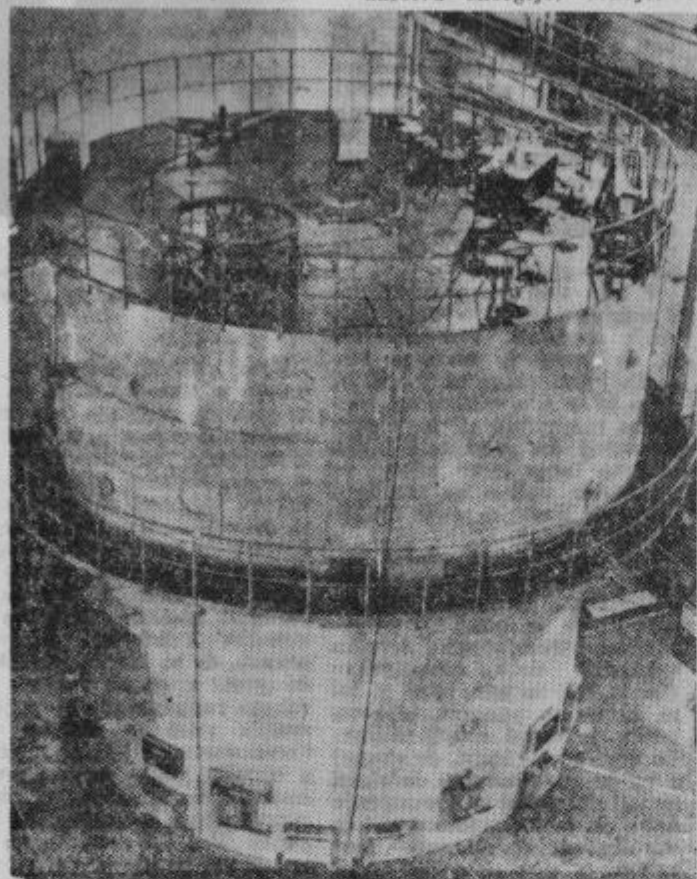
Nadalje so urbanisti mnenja, da bi bilo najlepše mesto za poslopje nove šolske zgradbe na prostoru, kjer je stalo nekdanje gospodarsko poslopje Mestne ekonomije, ki ga je uničil požar. Ta prostor je dovolj velik za samo šolsko zgradbo kot tudi za šolsko dvorišče. Po gradbenih spremembah v tem delu mesta bo v središču stala nova šola, ki bo blizu novega stanovanjskega naselja, blizu postaje, nedaleč od bolnišnice, vendar toliko oddaljena od največjega prometa, da dela v šoli ne bo motil nikakr ropot.

Za graditev nove šole zraven (Mladice) Osemletke Jožeta Lacka je ob Zrinjsko-Frankopanski cesti premalo prostora. Proti drugačni lokaciji tudi govori več ne bodo zadoščali potrebam po energiji, potrebne kadre in izkušnje v gradnji in obratovanju atomskih central. Medtem bo tudi znanost našla nova pota in načine v izkoriščanju jedrske energije, da bo to gotovo cenejše, kakor je trenutno glede klasičnih energijskih virov.

Še en nov blok v Gregorčičevem drevoredu

Nadalje so se urbanisti še sporazumeli o lokaciji za novi stanovanjski blok v Gregorčičevem drevoredu, ki ga bo gradila Stanovanjska skupnost in bo imel 24 stanovanj. Bo enaka zgradba kot je že več zgradb v Gregorčičevem drevoredu, ki jih je gradilo gradbeno podjetje »Drava«. Ta zgradba bo stala na prostoru zraven stanovanjskega bloka bolnišnice. Letos se bo sicer v Ptuj še več gradilo, vendar so bile te lokacije za letošnje leto. To priložitost so se izrabili urbanisti za ogled, kje bi naj stala na Bregu poslovno-stanovanjska zgradba, v kateri bi bila trgovina »Izbire« in stanovanja za učitelje.

V letu 1960 se obeta Ptuj velika gradbena dejavnost, zlasti če bo prišlo poleg graditve nove zgradbe Zdravne hranilnice v Lackovi ulici še do graditve novega bančnega in poštne poslopja, nove šole. Tovarne avtomobilskih opreme, še enega bloka Tovarne gline in aluminija.

Novi raziskovalni jedrski reaktor v Vinči, sodi med 8 največjih na svetu

nja jugoslovanskega reaktorja je stala okrog 4 milijarde dinarjev, v tem pa je vstet znesek 1,5 milij. dolarjev, kolikor so stale naprave, ki smo jih kupili v SZ.

Jugoslovanski reaktor bo lahko proizvajal znatno večje količine izotopov, kakor jih lahko v državi porabimo. Zato brez rezerve lahko pričakujemo, da se bo uporabljanje izotopov odlej lahko še bolj razširilo tako v medicini kakor v industriji, kmetijstvu itd. Reaktor bo začel proizvajati izotop, če spomladi, da jih ne bo potrebno več nabavljati v inozemstvu ter zanje plačevati dragocene devize.

Naši znanstveniki, ki preučujejo atomsko energijo, sodelujejo z znanstveniki iste stroke različnih dežel: Francije, Švedske, Poljske, Indije, Belgije, Italije in drugih. Posebej se zavzemajo za sodelovanje z

atomsko, vendar bo naš jugoslovanski program gradnji energetskih kapacitet slej ko prej moral zajeti tudi gradnjo atomske centrale — v začetku vsaj v poskusne namene — da bi imeli, ko bo kaloričnih izvorov energije začelo primanjkovati in ko hidroenergetski izvori več ne bodo zadoščali potrebam po energiji, potrebne kadre in izkušnje v gradnji in obratovanju atomskih central. Medtem bo tudi znanost našla nova pota in načine v izkoriščanju jedrske energije, da bo to gotovo cenejše, kakor je trenutno glede klasičnih energijskih virov.

Na srečo imamo v državi dovolj jedrskih surovin. Doslej so namreč odkrili v Srbiji in v Makedoniji, pa tudi na zahodu države zadostne količine uranove rude, ki je osnova za uporabo jedrske energije v koristne namene.

KIDRIČEVO

Nova sušilnica za zrnje in deteljo

Kmetijsko gospodarstvo »Dravsko polje«, ki ima sedež v Kidričevem, ima kot prvo gospodarstvo v Sloveniji sušilnico za sušenje žitaric in zelene krme. Montaža dela pri tej sušilnici so bila končana v zadnjem tednu 1959. Uvožena je bila iz Anglije. Služila bo kmetijskemu gospodarstvu »Dravsko polje« in ostalim gospodarstvom v občini, pa tudi kmetijskim zadrugam, saj posuši na uro nad 4000 kg žitaric ali 1500 kg detelje. S pridobitvijo te sušilnice je za območje ptujске občine odstranjena skrb zaradi sušenja žitaric po žetvi s kombajni in košnji detelje neglede na vreme.

Povečana proizvodnja žitaric, zlasti italijanske pšenice in hibridne koruze, je marsikje vzbujala upravičeno skrb, kako zavarovati pridelek pred plesnijo in klijem, ker še nimamo silosov in primerljivih skladišč. Ta skrb je tudi narokovala nabavo omenjene sušilnice, ki bo lahko sproti sušila pridelek, ki ga bodo poželi s kombajni. Dnevno namlačeno zrnje bo šlo skozi sušilnico in nato v vreče, kašče ali mlino.

Z dograditvijo večjih živilorejskih centrov kot je na pr. center v Kidričevem, kjer bodo imeli nad 700 glav goveje živine, plemene tudi nastala potreba po sušenju detelje takoj po košnji, da bi ji ohranili čimveč beljakovin. Nova sušilnica jim bo omogočila tudi

drobljenje sušene detelje na velikost žitnih otrobov. Tudi temu namenu bo služila novomontirana sušilnica z odgovarjajočo kapaciteto.

Najprej bodo v novi sušilnici in mlade ter večsto te et v reji, je posušili vso heterozno koruzo, posebej pa bodo obravnavali seme heterozne koruze, ki so ga dosegli s križanjem na svojih njivah. Za prihodnjo setev bo na razpolago že domače seme hibridne koruze, ki ga bodo lahko dobile kmetijske zadruge in podjetje Semena v Mariboru in ga ne bo več potrebno uvažati.

Sušilnica v Kidričevem ob montažnih delih

10 let delavskega upravljanja

Leta 1950 je bil sprejet v Zvezni ljudski skupščini zakon o upravljanju v gospodarskih podjetjih. S tem zakonom je bil postavljen temelj delavskega upravljanja v podjetjih, to je osnova za delo delavskih svetov, kot svobodnih upravljalcev in odločujočih faktorjev pri končni delitvi čistega dohodka gospodarske organizacije.

Zakon o delavskem upravljanju v podjetjih je najdragocenejša pridobitev delavskega razreda v naši državi, ki pa je po svojem pomenu daleč presežala jugoslovanske razmere. Za premnoge posameznike v svetu je bil to drzen poskus, ki mu je veljalo posvetiti vso pozornost, predvsem pa budno opazovati, kdaj bo eksperiment pokazal svoje slabe strani ali pa celo povzročil gospodarski polom. Kakor nam je vsem dobro znano, ni bilo prvega, niti drugega, pač pa je uvedba novega gospodarskega sistema, ki je bil istočasno z delavskim samoupravljanjem uveden v naši državi, pomenila vsakoletni dvig proizvodnje za povprečno 13,5 odst. ter stalen dvig življenjskega standarda v sorazmerju z rastočo proizvodnjo.

Prav posebej se kažejo dobri rezultati delavskega samoupravljanja in našega gospodarskega sistema sploh v zad-

njem času, ko se ugotavlja, da bo naše gospodarstvo izpolnilo svoj petletni perspektivni gospodarski načrt za obdobje 1957-61 v štirih letih, to se pravi leto dni pred predvidenim rokom.

Ta podatek, kakor tudi podatki o tem, kako delovni kolektivi razpolagajo s sredstvi, ki jim ostajajo na pr. to razpolaganje zgovorno pričajo o tem, da je stopnja družbene zavesti nenosrednih proizvajalcev na takšni stopnji, da resnično ni bilo potrebno nikomur dvomiti v to, ali bo delavsko samoupravljanje imelo pozitiven in negativen učinek na gospodarstvo.

Delovni kolektivi so na primer povečali sklade gospodarskih organizacij od 357 milijard v letu 1953 na nad 600 milijard v letu 1958. Od skupno nad 545 milijard, kolikor so imeli kolektivi v skladih skunne porabe, so ti največji del tega zneska porabili za stanovanja, nad 600 milijonov dinarjev pa za skunne potrebe svojih krajev ali širših področij: za zdravstvo, prosveto, za razne komunalne objekte, otročje vrte itd.

Zrelost v ustvarjanju in zrelost v trošenju ustvarjenih sredstev, to je velika sila delavskega samoupravljanja in njegova najuspešnejša afirmacija.

Zahvala predsednika Tita za čestitke

BEOGRAD, 7. jan. (Tanjug). Predsednik republike Tito je prejel ob novem letu 1960 od delovnih kolektivov, ljudskih odborov, političnih in družbenih organizacij, ustanov, uradnikov JLA, verskih skupnosti, državljanov in pionirjev, od naših diplomatskih predstavnikov, naših študentov in drugih državljanov v inozemstvu

mногоštevilne čestitke, za katere se jim po tej poti priščno zahvaljuje z najboljšimi željami. (Iz kabineta predsednika republike).

Zahvala

Občinski ljudski odbor Ptuj se zahvaljuje za pozornost vsem, ki so mu poslali brzojavne in pismene čestitke za Novo leto.

Predsedstvena pisarna

Ljudska skupščina LRS sklicana za 14. januar

Predsednik Ljudske skupščine LRS je sklical obo zbor skupščine na seji, ki se bodo začele v četrtek, 14. januarja dopoldne. Po začasnem predlogu dnevnega reda bo skupščina obravnavala predlog republiškega držbenega plana za letošnje leto, predlog zakona o proračunu LRS in republiški proračun, predlog zakona o določitvi udeležbe občin in okrajev v skupnih virih dohodkov, predlog zakona o spremembah zakona o območjih okrajev in občin v LRS, predlog odloka o določitvi odstotka zemljišč pri arondaciji, predlog odloka o določitvi osnove ter višine splošnega prispevka od kmetijskih dohodkov in splošnega osebnega prispevka za zavarovanje za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev ter predlog za izvolitev in razrešitev nekaterih sodnikov. Izvršni svet pa bo odgovoril na nekatera vprašanja ljudskih poslancev.

Nas KUMENTAR

(Nadaljevanje s 1. strani)

stvih v šolskih knjigah manj, kot o Kleopatri? Kdo je kriv, da izdajajo srednješolske časopise z rasistično in protizidovsko vsebino? Vsekakor sistem.

In komu vse to koristi? Presenečen smo lahko nad posamezniki, ki mečejo krivdo za neonaacistične akcije na nemške komuniste, češ da bi s tem radi oropali Nemčijo njenega ugleda in da bi vsaj na ta način nadajevali hladno vojno. Tudi domneva, da bi vzhodnoevropske države in komunisti radi izrabili dogodke, da bi onemogočili Adenauerjeve akcije pred sestankom na vrhu, so izvirne iz trte in nam še bolj dokazujejo, da ne moremo verjeti nemškim zagotovilom o preganjanju in kaznovanju, dokler izrabljajo svoje napeke za napade na druge. Tukaj seveda ne gre za uradno stališče, pač pa za mnenje nekaterih nemških časopisov in njihovih bralecev, ki pa jih tudi ni malo.

Čeprav še nimamo podatkov o razširjenosti organizacije, ne smemo pozabiti, da sta rasistična nestrpnost in velikonemško samoljublje še vedno nevarnost, mimo katere ne moremo.

PTUJ Ga'i ci zboruje'o

V torek, 5. januarja, t. l. je bila seja upravnega odbora in štaba odbora Občinske gasilske zveze Ptuj, ki se je je udeležilo nad 22 gasilskih funkcionarjev. Na njej so obravnavali o pripravi na občne zbornice društva in o obročnem zboru, o delitvi nagrad društvom ter o raznih tekočih zadevah.

Na območju Občinske gasilske zveze Ptuj bo 58 občnih zborov društev. Z njimi so že začeli in so ga najprej opravili v Cirkulanih na dan Novega leta. Večina zborov bo ob sobotah in nedeljah, nekaj pa tudi med tednom.

V sredo, 6. januarja, t. l. je bil občni zbor v Bukovcih, ki je bil v zvezi s 50-letnico društva. Ptujsko društvo bo letos slavilo 90-letnico.

Na zborih bo nekaj najagilnejših gasilcev prejel republiško gasilsko odlikovanje, nekaj pa jih bo pohvaljenih in nagrajenih.

V soboto, 9. januarja, bodo zbori na Ptujski gori, v Narapljah, pri Lovrencu in v Apačah, v nedeljo 10. januarja, bodo zbori v Zavrču, v Zamencih, na Polensaku, v Zagajcih in v Sobetincih.

Zbori so bili že v Cirkulanih, Zetalah, Jablanah, Staroščinah, Medvedcah in Sikoлах pa tudi v Bukovcih, Gaberniku, Grablinskem bregu, Moškajcih in Mezgovcih.

V sredo, 13. januarja, t. l. bo občni zbor v Selah.

Na prvih občnih zborih se je izkazalo, da so ti povsod dobro obiskani. Na njih volijo nove odbore, članstvo pa se zbirajo za razvoj društva in o njem tudi pridno povsod diskutirajo.

Iz naših mest trgov in vasi

Več deklic kot dečkov

Za častnikarje je že stara navada, da se ob Novem letu pozanimajo med drugim tudi za novorojenčke v najbližji porodnišnici. Ptujsko porodnišnico sem obiskal 2. januarja dopoldne. Javil sem se pri dežurnem zdravniku in pri babici Mariji, še posebej pa pri predstojnici oddelka dr. Tauszovi. Vsi so bili zelo prijazni kot navadno, ko jih srečujem in prav novoletno veselo razpoloženi. Kmalu sem se znašel v sredini službojočih tega oddelka. Na željo sem smel pogledati v lepo urejeno in prijetno toplo sobico, kjer niti nisem mogel prešteti glav, ki so se videle iz boksov. Seveda nisem hotel motiti v globokem spanju dve deklici in dečka, ki so bili rojeni 1. januarja 1960. Babica Marija jih je lepo razvrstila po mizi za slikanje. Mala Jelka — Jožica se je prva zbudila, za njo pa še Milena in nazadnje še Tonček. Vsi trije so se začeli počasi oglašati...

V eni izmed sob me je babica Marija predstavila mamiciam treh novoletnih rojenčkov in sicer Katici Frank iz Starošine, Nežiki Strafela iz Nove vasi in Kristi Pavko iz Placarja in jim povedala, da sem se že seznanil s njihovimi malčki. Vse tri so mi skoraj enako odgovorile na vprašanje o svojih željah za hčerki in sinčka. Frankova, katere mož je delavec v Kidričevem, želi svoji Jelki — Jožici, da bi bila zdrava in pametna deklica in da bi dočkala srečno bodočnost. Narodila se je ob 2. uri 1960 leta, 51 cm dolga in 3,30 kg teža. Babica Marija je Frankovi po-

vedala, da je pozdravila malo Jelko pri porodu navzoča babica: »Oho, deklica, srečno novo leto! Torej prva je bila

njih, ki so me ob obisku obdajali.

Ob tej priložnosti sem obiskal še bolnika Rudija Poboljšaja iz Ptuja, ki je sam prišel 1. januarja 1960 v bolnišnico na zdravljenje poškodovanega

Novorojenčki: Jelka, Milan in Tonček

deklica. Ob pol tretji uri se ji je pridružila še Milena Strafela Nežke iz Nove vasi. Njo pa je pozdravila babica Ančka in ji izrekla novoletno dobrodošlico. Po dolžini in teži sta si z Mileno enaki. Ob pol štiriindvajseti uri pa je babica Marija sprejela prvega in zadnjega dečka tega dne Pavkovega Tončka, tretjega sina te družine. Njemu želi mamica, da bi bil zdrav, krepak in bister deček in da bi mu bilo v življenju lepo.

Mamiciam je babica prinesla malčke. Vsi so bili tihi, ker jim je gotovo prijala mamina toplota. Vsem sem želel dobro in se poslovil v hodniku od

očesa. Z zraven ležečim Francem Janžekovičem iz Bukove sta se ravno nekaj leže pogovarjala kot sobna in posteljna soseda, vsak s svojimi težavami in bolečinami.

Dežurni zdravnik in sestre kirurškega oddelka so mi povedali, da je bil letošnji novoletni dan tudi za ta oddelk brez posebnih novih bolnikov in težav. Včasih je Silvestrovanje zahtevalo hude žrtve, tokrat pa so se ljudje kulturno zabavali in bilo je le par manjših prask. Iz raznih strani območja ptujске bolnišnice pripelane tri poškodovance so po obvezovanju lahko napotili na svoj domov.

Boljši delovni pogoji

Leto 1959 je bilo tudi za progovne delavce uspešno in so se delovni pogoji precej izboljšali. Na vztrajne predloge sindikata železniških delavcev, da progovni delavci, ki mrazjo delati na progi ob vsemem vremenu, da je zavarovana varnost prometa, potrebujejo tudi zaščitna oblačila, je generalna direkcija JZ v Beogradu pristala na to in izdala predpise na osnovi HTZ za vsako službo posebej. Tako so lani dobili progovni delavci delovne obleke, v jeseni kožuvinaste jo-plice z rčkavi, obhodniki proge pa močne čevlje. Dežne plašče dobivajo že več let. Da se delovni in življenjski pogoji izboljšujejo, je rezultat marljivosti celotnega kolektiva progovne sekcije Maribor kakor tudi upravne odbora in direktorja tov. Premka. Kljub temu, da se delovišče podjetja razteza od Prevalj do Šentilja in Radgone ter Hodoša, skrbi vodstvo podjetja za napredek podjetja in za človeka, seveda v danih možnostih.

V preteklem letu je doseglo nadzornišvo lepe delovne uspehe. Poleg rednih in nučnih progovno-železniških del je bilo remontiranje 3 km proge na relaciji Ptuj—Mokronog, popravilni so bili industrijski tir in številne železniške stavbe in mestovi.

Podjetje skrbi tudi za vzgojo kadrov. Vsako leto so tečaj za progovne čuvaje in obhodnike proge. Precej mladih delavcev pa gre v tečaje za promet. V minulem letu je precej polkvalificiranih progovnih delavcev dobilo po

desetletnem delu na progi naziv kvalificiranega progarja.

Franc Vauda

Novoletno obdarovanje

Po uspešno zaključenem letu 1959 je dedek Mraz obiskal 30. decembra tudi kolektiv nadzornišva proge Ptuj in obdaroval vse predšolske in šolske otroke članov kolektiva.

Prireditve je organizirala sindikalna podružnica skupno z upravnim odborom podjetja. Ko je vstopil dedek Mraz v dvorano, je pionir Stanko V. zaigral na harmoniko dve pesmici, kar je še bolj poživelo razpoženo. Dedek Mraz

je nato pozdravil otroke in jim želel mnogo uspehov v šoli ter jim priporočil, naj ubogajo svoje starše in učitelje.

Nato je pozdravil vse prisotne še nadzornik proge, ki je apeliral na očete, da naj skrbijo za svoje otroke, za kar imajo danes mnogo boljše možnosti, kakor so jih imeli starši pred leti. Grajal je posameznike, ki opravljajo zaslužek in grenijo življenje svojim otrokom in celo družini.

Po obdaritvi otrok se je dedek Mraz spomnil tudi vseh članov kolektiva in jih obdaroval z močnimi čevlji za delo.

S prireditve so odhajali vsi zadovoljni.

V-a

Silvestrovanje na Desterniku

Na Silvestrov večer je bilo tudi v Desterniku prav veselo in prijetno. Za zabavo s plesom je poskrbelo Gasilsko društvo Desenci. Prosvetna dvorana je bila pretesna. Prišli so odrasli in mladina iz Desternika in okolice. Igrali so domači godci.

Okrug miz v prosvetni dvorani so se zbrali znanci in prijatelji ter sorodniki, na plesnem prostoru pa se je vrtela predvsem mladina in med njo tudi odrasli pari. Razpoloženje je bilo res prijetno. Videlo se je, da so prišli vsi z dobrim namenom. Skupno so se hoteli posloviti od starega leta in skupno pričakati 1960. leto, za katerega so si medsebojno želeli mnogo zdravja in uspehov v osebnem, družinskem in skupnem življenju in prizadevanju. Vsem je bilo toplo. Tega niti niso pripisovali samo moči vina. Zvoki godbe, ples, petje in vriskanje ter razgovori — vse je bilo po svoje skladno z razpoloženjem in v dvorani in podobno marljivih ljudi tega dela Slovenskih goric, ki se znajo vzdržati v nevoli in jezi, v veselju pa so radi sproščeni in glasni. Tokrat je veselje trajalo do 4. ure zjutraj, končalo pa brez posebnih

težav. Ljudje niso dovolili, da bi kdo kalil njihovo veselo razpoloženje, čeravno se še vedno najde kak posameznik, ki to poskuša.

FEBRUARIJA BO SMUČARSKI TEČAJ ZA UČITELJE

Za učitelje osnovnih šol bo od 4. do 16. februarja 1960 smučarski tečaj v Kranjski gori na pobudo Sveta za šolstvo LRS v Ljubljani.

Nanj bo sprejetih iz večjih šolskih centrov po 6 učiteljev ali učiteljic, ki niso strokovni učitelji telesne vzgoje, ki še niso bili na takem tečaju in ki so voljni učiti smučanja poleg učencev svojega razreda še učence ostalih razredov iste šole. Smučarski tečaj bo razdeljen na tri oddelke in sicer na začetnike, na smučarje, ki jim je potrebna izpopolnitev in smučarje, ki bodo svoje smučarske sposobnosti dalje razvijali.

Republički svet za šolstvo je o tem tečaju obvestil svete za šolstvo pri okrajih in občinah.

DOPISUJTE V

PTUJSKI TEDNIK

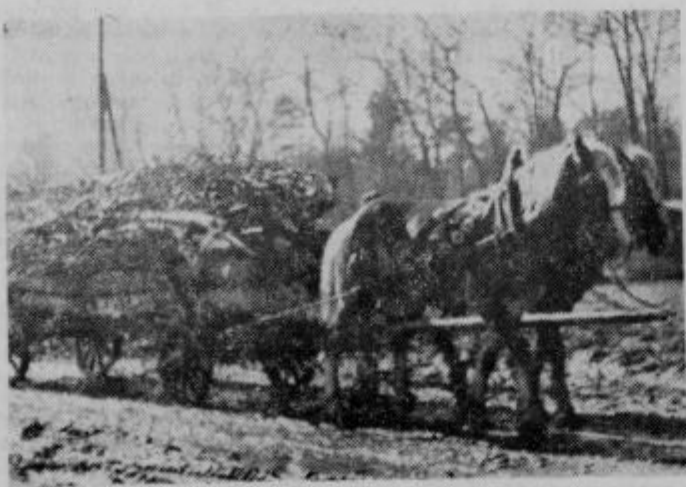
Novoletna jelka v Vidmu pri Ptuj

V nedeljo, 27. decembra, so v Vidmu pri Ptuju praznovali ob novoletni jelki. Ze ves december se je za ta dan pripravljala šolska mladina, vaskralni in učiteljski kolektiv. Na mladino so nekaj skromnih sredstev za obdarovanje šolskih otrok. Učenci so pod strokovnim vodstvom naštetirali pester spored, ki so ga skupno z godbo izvajali v nedeljo dopoldne.

Uspela pa je tudi novoletna jelka za predšolske otroke in za odrasle. Učiteljski kolektiv je organiziral zbiranje daril za predšolske otroke, da je tudi te Dedek Mraz lahko obdaril.

Vaška in šolska mladina ter učiteljski kolektiv so skupno uprizorili otroško igrice »Mucin doma, Igrica je materialna zahtevna, saj nastopa v njej 27 živali. Za vse te je bilo treba izdelati maske, pri čemer je pokazalo učiteljsvo vso pripravljenost in poštrevnost. Igrica je lepo uspela. Poleg malčkov si jo je opredelilo tudi veliko število odraslih.

Kulturno življenje v Vidmu pri Ptuj je pričelo oživljati. M-a

Mila zima omogoča kmetovalcem domača opravila

Na skupnih novoletnih prireditvah in pri družinskih novoletnih jelkah je bilo prijetno

Dedek Mraz v Dornavi

Društvo prijateljev mladine v Dornavi je povabilo Dedka Mraza, naj le pride kaj v Dornavo in Dedek Mraz se je povabilu rad odzval. Prišel je in z njim zajček-Skakajček, veвериčka-Lepotička, medved-Godrnjavček, Dašenka in Pašenka in... mame in stare mame in tete s cicibančki, prišli so nestrpni pionirji in živahni mladinci... V dvorani pa je že čakala vsa v belem novoletna jelka, ob jelki pa gore ličnih zavitev... Cicibani in pionirji so zajčku-Skakajčku obljubili, da bodo pridni in komaj je prijazni zajček odskakljal, že je bila na odru razvajana Pašenka, že je bila tu dobročrna Dašenka. Dedek Mraz je dal obema zaslužen plačilo.

O, in potem je Dedek Mraz odpele veliko rdečo knjigo, kamor so vpisovale dobre vile vsa lepa dejanja dornavskih pionirjev in mladincev, skratje pa — no, saj so pionirji obljubili, da skratom drugo leto ne bodo dali več toliko dela...

Ne samo, ker so vile naročile, da mora pohvaliti dekleta, ki pomagajo v šolski kuhinji, ampak, ker je že sam slišal o njih da so pridne, vestne in spretne, jih je pohvalil in izpodbujal še za naprej. Še posebno je pohvalil mladince, ki so se spomnili na pone-srečene otroke v Trzihu in sami organizirali akcijo za pomoč. Pohvalil je še vse tiste pionirje, ki najdejo marsikatero delo sami od sebe, ki pazijo na red, na snago, pomagajo kjerkoli je potrebna pomoč. Pa še pionirje iz prvega razreda je pohvalil, saj si pred jedjo lepo umivajo roke, si pogrnejo mizice za malico, niso izbirčni in se že prav lepo vedejo med jedjo, no, pa tudi sicer.

Kar pošteno bi se skoraj razjezil Dedek Mraz, ko je prebiral, kar so napisali skratje. Saj res! Naj le bo sram tiste — skratka — paglavce, ki uničujejo družbeno imovino, se pretepajo, zame-

njavajo stopnišča za tobogan, še ne vedo, da frača ni igrača, temveč morilno orožje — in — no, sicer so pa pionirji itak obljubili, da bodo zares pionirji in skratje drugo leto ne bodo imeli kaj pisati v rdečo knjigo.

Se potem, ko Dedek Mraz ni bil več Dedek Mraz, so obljubili, da ostanejo »mož beseda«.

Gora slaščic ob novoletni jelki je kaj hitro kopnela, saj se je stegovalo več sto parov rok po njih.

Naš dobri »kino-striček« tov. Mikša, ki zavrti naši mladini prenekatero zabavno in poučno stvar, je to pot prav rad ustregel želji Dedka Mraza in zavrtel znamenitega »Lovca Svinčnika« in pravljico »Sladka mlečna kaša«.

Se nasmejani, zadovoljni so se cicibančki, pionirji in mladinci poslovljali od vsega lepega, doživeteja...

Se dolgo po njihovem odhodu je žareč topele plamenček v očeh vzgojiteljev, saj mladina kljub pisani mavrici doživeteja ni pozabila stisniti tudi njim roke s pristrčno željo: »Srečno novo leto!«

— — —

Pripomba. Da je moglo Društvo prijateljev mladine prirediti novoletno jelko v res kakovostni obliki, so poleg prirediteljev in vzgojiteljev v veliki meri prispevali tako člani društva samega, s prispevki pa: SZDL Dornava, ki je prispevala 5000 din, TVD Partizan in Prosvetno društvo, vsako po 3000 din, Prostovoljno gasilsko društvo z 2000 din, Sindikat uslužbencev Doma za duševno defektne otroke 5000 din, učiteljski kolektiv 2200 din, ZPM Ptuj pa je poklonila DPM Dornava 2000 din. Pionirskemu odredu pa 4000 din.

Pionirji so se razveselili kolektivnega darila: lične garniture za tehnični krožek ter kolekcije mladinskih knjig za Pionirsko knjižnico. Vsem darovalcem se DPM Dornava toplo zahvaljuje. Meta

— — —

Kakšni so pogoji za gradbena posojila

iz rezerv bank in Državnega zavarovalnega zavoda

Beograd, 7. januarja (Tanjug). Narodna banka je izdala navodilo za odobravanje posojil iz 20-odstotnih hranilnih vlog in matematičnih premijskih rezerv življenjskega zavarovanja. Po tem navodilu lahko banke in hranilnice uporabijo do 20 odstotkov neposredno zbranih hranilnih vlog in matematičnih premijskih rezerv življenjskega zavarovanja pri Državnem zavarovalnem zavodu za posojila.

Posojila lahko dajejo za graditev šol s povračilnim rokom do 25 let, za stanovanjsko graditve pa 10 let, s povračilnim rokom do 5 let pa za komunalno graditve, za popravila stanovanjskih posojil, za graditve in popravila kmetijskih objektov, za manjša dela na prostoru organov sanitarne in drugih inšpekcij ali za odstranitev okvar, nastalih zaradi višje sile, za nabavo in adaptiranje osnovnih sredstev zaradi usposabljanja zadrčnih poslovnih zvez in kmetijskih zadrug, za odkupno dejavnost ter za sodelovanje zadrčnih organizacij pri investicijskih stroških, ki se financirajo iz družbenih investicijskih skladov.

Posojila za vse te namene bodo odobravale vse banke iz neposredno zbranih hranilnih vlog in matematičnih premijskih rezerv življenjskega zavarovanja pri Državnem zavarovalnem zavodu, ki so bila naložena pri njih. Okrajne Narodne banke in podružnice Narodne banke bo odobraval te posojila za celotno področje okraja, če pa je v okraju več podružnic Narodne banke, bo vsaka odobraval posojila za področje svoje teritorialne pristojnosti. Tudi samostojne občinske komunalne banke in mestne hranilnice, ki neposredno zbirajo vloge,

lahko dajejo iz teh sredstev posojila. Zadr. hranilnice bodo dajale posojila samo iz hranilnih vlog, ki so jih neposredno zbrale, in sicer samo za graditve in popravila kmetijskih objektov, za nabavo in adaptiranje osnovnih sredstev zaradi usposabljanja zadrčnih poslovnih zvez in kmetijskih zadrug, za odkupno dejavnost ter za sodelovanje zadrčnih organizacij pri investicijskih stroških, ki se financirajo iz družbenih investicijskih skladov.

Posojila bodo odobraval upravni odbori bank. Obrestno mero bodo določali upravni odbori komun. bank ter mestnih in zadrčnih hranilnic. Podružnice Narodne banke bodo dajale posojila po obrestni meri 6 odstotkov na leto.

To navodilo velja od 1. januarja leta 1960.

— — —

Tržne CENE

NA PTUJSKEM ŽIVILSKEM TRGU V SREDO, 6. JANUARJA 1960:

POVRTNINA: krompir 20, čebula 40—50, česen 140—160, rdeča pesa 40, zelje v glavah 25 do 30, ohrovt 40—50, solata endivija 50—80, korenček 40—50, peteršilj 50—60, lusčeni fižol 50—60, kisló zelje 50, radič 120, motovilec 150, por 50.

SADJE IN SADEŽI: jabolka 50 do 70, suhe slive 70, crehi 200 do 220, med 200, suho sadje 50.

ZITARICE IN MLEVSKI IZDELKI: ajdova kaša 100, pšenica 30, koruza 30, proso 40, koruzni zdrob 50, ajdova moka 60, koruzna moka 40, prosena kaša 80.

MLEKO IN MLEČNI IZDELKI: mleko 30, smetana 160, sir 40 do 80, surovó maslo 500.

PERUTNINA IN JAJCA: kokoš 400—600, piščanci 400—800, jajca 20 din.

— — —

ZAHVALA

Občinski sindikalni svet Ptuj se zahvaljuje vsem kolektivom, predstavnikom kolektivov, društev in organizacij ter njihovim članov, ki so nam pismeno, telefonično in osebno čestitali za 1960. leto.

Pisarne OSS Ptuj

Sindikalni koledar

Danes, v petek, 8. januarja 1960, bo ob 15.30 v Ptuj v dvorani občinskega komiteja ZKS posvetovanje vseh tajnikov sindikalnih podružnic v zvezi s poročili o organizacijskem in kulturnoprosvetnem delu v sindikatih in z drugimi tekočimi nalozami tajnikov sindikalnih organizacij.

Kolikor se tajnik posvetovanja ne bo mogel udeležiti, je nanj povabljen predsednik sindikalne organizacije. Podrobnosti o samem posvetovanju so navedene na razposlanih vabilih.

Blagajniki sindikalnih podružnic so z istim vabilom povabljeni, naj do sobote, 9. januarja 1960, prinesejo na Občinski svet Zveze sindikatov v pregled osnutek zaključnega računa sindikalne podružnice za leto 1959 in blagajniško knjigo sindikalne podružnice.

*

V ponedeljek, 11. januarja 1960, ob 15.30 bo v dvorani sindikata Tovarne glinice in aluminija Kidričeve posvetovanje tajnikov sindikalnih organizacij z območja Kidričeva, Lovrenca in Majšperka z istim dnevnim redom kot na posvetovanju v Ptuj.

Istčasno bo tudi razgovor z blagajniki sindikalnih podružnic in pregled zaključnih računov podružnic za 1959. leto.

*

V prihodnjem tednu bo na Občinskem sindikalnem svetu v Ptuj sestanek predsednikov in tajnikov sindikalnih podružnic 17 ustanov in zavodov v zvezi s pripravi na občne zборе. Vabila bodo povabljeni prejeli od OSS Ptuj.

Dragi striček urednik!

Z željo, da objaviš spodnji spis v Vašem listu, Te tovariški pozdravljam. Spis je sestavljen na podlagi lastnih izkušenj, ki jih preživljam v nižji kmetijski šoli Turnišče, in mislim, da bi bilo dobro z navedenimi nauki v spisu seznaniti tudi šolsko mladino.

CILJ JE BLIZU — TODA TEŽAVNA JE POT DO NJEGA

Čas v katerem živimo je svojevrstno zelo zanimiv. Živimo v dobi silnega razmaha na vseh področjih znanosti. Človeški razum prodira vedno globlje in globlje in tako odkriva vedno nove strani na področju znanosti.

Ravno ta nenehna odkritja so rodila pri mladini željo in strast, da se je začela vedno bolj vključevati na raznih področjih znanosti. Hoče se dvigniti na neki določen cilj, do katerega je zelo težavna pot. Uveljaviti se na nekem področju ni lahka stvar. Ti vidiš v določenem poklicu nekaj širnega, prelepega in neizmerno dobrega in si želiš, da si ustvariš trden korak na tej poti. Pred teboj pa so postavljene težke naloge, ki jih je treba dobro obvladati. Preden se odločiš za svoj poklic, moraš vedeti, ali ti prirodna inteligenca ustreza za določen poklic, in ali se ti je vtisnil v duši smisel za določen poklic za vse življenje. Zraven tega je najna tu predvsem dednost, na katero se moraš navaditi takoj v začetku svojega dela — pri nabiranju znanja. Naučiti se moraš vzdržnosti in potrpljenja ter dobro garati pri praktičnem delu. Skratka moraš se proučevati, primerjati in kopiciti dejstva. Druga važna naloga, ki je postavljena pred teboj, je skromnost. Nikdar si ne smeš misliti, da že vse veš. Ne smeš se vdati, da bi te pri tem ne cmamil ponos! Zaradi njega se boš v tem primeru upiral tam, kjer je treba soglašati; zaradi njega se boš odpovedal koristnemu nasvetu in tovariški pomoči; zaradi tega izgubiš čut za stvarnost... Ena izmed teh nalog, ki se jih je treba držati je — vna. Zaposniti si moraš, da terja učenje od človeka vse njegovo življenje, na drugi strani pa tudi ogromen napor in veliko gorečnosti. Preden se boš dokopal do zaželenega cilja, boš imel za seboj mnogo poskusov, tisoče opazovanj in tudi težkih premislekov in dvomov samega sebe, ki jih preživljaš tako dolgo, dokler ne pndeš do točnih dognanj, z katerih potem zraste harmonična zgradba tvojega znanstvenega ustvarjanja.

Toda vse te težave je treba prebrčati s poštrevovalnim delom, kajti je vztrajno in poštrevovalno ter potrpeljivo delo bo pripeljalo človeštvo do boljših časov, da bo brez strahu pred nesrečami, ki jih narava, ali bolje, neznanje naravnih sil grmadi nad ljudstvo. Živejo na zmeštem površju.

— — —

Antonija Zajšek

Pridobitve arheološkega oddelka Mestnega muzeja v Ptuj u letu 1959

O posameznih najbolj pomembnih pridobitvah smo sproti poročali, vendar je po koncu leta prav, če jih pregledamo v celoti. Pridobitve namreč niso le predmeti, dospeli v muzej, ampak vsak navidez neznan podatek, ki nam včasih naravnost presenetljivo dobro osvetli davno minule čase.

Novo pridobljeni podatki in predmeti so skoro iz vseh obdobj našej najstarejše zgodovine.

V aprilu in maju je hodila po Slovenskih gorah ekipa Mestnega muzeja iz Maribora. Tam je zbirala, merila in zapisovala vse podatke o arheoloških najdbah. Lahko rečemo, da je prehodila vsako njivico in vsak gozd in tako s pomočjo najdb orodij in drugih predmetov, ki so jih rabili davni prebivalci nadaljnje zgodovinske dogajanja in kako so živeli pred 2000 ali več leti. Seveda bo marsikako nejasnost morala razjasniti lopata.

Dobro je že poznano, da je bila v Ormožu pred nekako 3000 leti velika naselbina verjetno že ilirskega plemena. Zgodnja železna doba, iz katere je bila ta naselbina, je bila doslej še zelo malo poznana, dasi je zelo pomembna za vse nadaljnjo zgodovinsko dogajanje v Evropi. Zadnje čase jo pa zelo raziskujejo in tudi izkopavanja v Ormožu bodo dala važen prispevek k temu delu. Delež železnodobne naselbine so raziskovali več let na vrhovih južno za hišami Mestnega trga v Ormožu. Avgusta pa je buldožer v Skolbrovi ulici zadel na drugi del te velike naselbine. S pomočjo ObLO Ormož se je arheološka ekipa pod vodstvom tov. B. Perc takoj lotila dela in spet smo zbrali celo vrsto predmetov, ki so jih davni predniki uporabljali, in smo posneli natančne načrte tlorišev hiš, ki so se v ilirskih tleh še ohranili. Letošnja dela so posebno pomembna, ker smo ob njih verjetno ugotovili del utrdbe — nasipa, dasi ga nismo mogli do konca raziskati. Zbrali pa smo poleg delov kamenitega orodja nešteto delcev lončene posode, ki jim zob časa v zemlji edino prizanesel, medtem ko so nam izdelki iz lesa, tkanine itd. za vedno izgubljeni. Ena najprivlačnejših najdb je lončen kipec goveda z dolgimi rogovi.

O posameznih najdbah z območja Poetovja-Ptuja v rimskem času, torej v prvih stoletjih n. št., smo že večkrat prej govorili. Omenili smo že n. pr. najdbe grobov in na-

grobnika na Hajdini, svinčeno rakev iz Rabeljeje vasi, velik novček z njive poleg cerkve sv. Ožbalta itd. Vse te najdbe nam dopolnjujejo in potrjujejo, kar že doslej vemo o Poetovju.

Mitrej na Bregu pri Ptuj u

tovju. Tako nam je n. pr. nagrobnik Granije Procule iz Akvileje potrdil, da so bila na Hajdini grobišča najstarejše rimske naselbine v Ptuj u, torej rimskega vojaškega tabora in mesta naseljenec iz Italije. Zanimive podatke o obsegu mesta smo zbrali tudi ob izkopih za vodovodno napeljavo po Ptuj u. Tako je v dolinici med panoramskim in grajskim gričem izkopljen prevelik rimski cest — mogočno plast gruča. Ob cesti so se vrstili ostanki temeljev nekdanjih rimskih stavb. Niže doli v današnjem mestu, so pa sledovi povsem izginili.

Anekdote

VLJUDNOST

Einstein je bil zelo raztresen človek. Nekoč je vstopil v brivnico, sedel v naslonjač, zamrmral »stric« in nadaljeval svoje razmišljanje.

— Oprostite, gospod profesor, — ga je vljudno opozoril frizer — prosim vas, če se odkrijete.

— Oh, oprostite, — je odsočno dejal Einstein — niti opazil nisem, da so v brivnici tudi dame!

VSE JE RELATIVNO

Slavni francoski slikar Renoir je izdeloval veliko sliko z zgodovinsko temo. Ko pa mu je neko nedeljo delavec prinesel v atelje premog, se je s hrbotom slučajno naslonil na svežo sliko in je s solnčjem razmazal barvo po njej. Ko je to videl, je Renoir zavpil:

— Nesrečnež, poglejte, kaj ste naredili!

Delavec je pogledal zamazani sliknjč in besno odvrnil:

— Na, popeckal sem si svojo nedeljsko obleko! Zekaj, za vraga, pa ne napišete, da je sveže prepleščano!

udarec z rovnico pri delih.

Med pridobitve pa moramo končno šteti tudi vse, kar je bilo narejenega v tihih muzejskih pisarnah pri proučevanju vsakega predmeta, ki je že v muzeju. To delo je podobno delu umetnika-mozaičarja, ki iz drobnih raznobiranih kamenčkov sestavlja sliko. Tudi muzejski delavec iz neznanih podatkov drobnih predmetov vsakdanje uporabe sestavlja sliko življenja pred tisočletji. Upajmo, da bo slika, ki jo javnosti lahko posredujemo, z vsakim dnem popolnejša.

L. Miki

0. številka revije „Otrok in družina“

Ni majhna stvar biti dober vzgojitelj, saj je za vsakogar, ki bi rad dobro vzgajal, eno glavnih vprašanj, ali je med njim in tistim, ki ga vzgaja, avtoritativen odnos?

Kaj pa je bistvo avtoritativnega odnosa? Je neke vrste moč, ki izžareva iz vzgojitelja tako privlačno, prepričljivo in nevsiljivo, da mladega človeka odpre, ga naredi popolnoma sprejemljivega za vzgojiteljev vpliv ter ga močno, pa istočasno blago oblikuje. Mlad človek vzgojitelju zaupa, se mirno in prepričano zaneša na njegova mnenja in stališča, se zato rad in iz lastne volje podreja njegovim ukrepom, ga ceni, išče, potrebuje in ga ima rad.

DOMISLICE

Nič ni nevarnejše od revnega zdravnik — niti reven gospodar, niti reven posestnik.

Neumnosti ne gre zaničevati. Kdaj pa kdaj je najpametnejše narediti se neumnega.

Tragedija življenja je manj v

Zato bi bila potrebna sistematična vzgoja odrasle mladine in staršev, da bodo čim uspešneje lahko vzgajali. V Sloveniji je bila v ta namen že pred petimi leti ustanovljena prva šola za starše, letos jih je pa že samo v ljubljanskem okraju 16. Prodrle pa so tudi med kmečke in delavske prebivalstvo, bolj kot kjerkoli na svetu. V šolskem letu 1958-59 jih je bilo 50.

V reviji *Otrok in družina*, ki je tudi šola za starše, pa se oglašajo starši z navidez drobnimi vprašanji, s katerimi se pa ukvarjamo vsi. N. pr.: Kako naj vzbudim svojima otrokoma veselje do dela? Preden grem z doma, jima naročim, kaj vse morata narediti, a pri tem stoka in največkrat na vse po-

tem, kar ljudje trpijo, pač pa v tem, kar zamudijo.

Dober spomin je velik dar. Kdor pa lahko kaj pozabi, je še boljše.

Prav spoznaš človeka šele tedaj, če moraš z njim deliti dediščino.

KAREL ČAPEK:

Tolažba v nesreči

Nekoga jutro se zbudim s čudnimi občutki. Glava te boli, v križu čutiš bolečine, v grlu te nekaj praska in v nosu čutiš ščegetanje. Ah, kaj bi to, saj vse vkup ni nič! Toda ves ljubi božji dan je človek slabe volje, razdražen in nerga na vse, tudi če mu ni treba in če ne ve, zakaj. Proti večeru občuti človek nekakšno moro, vsi udje postanejo mehki, meso se kar trga, najmanj dvanajstkrat zapored kihne — že je tu!

Oči se solzijo, sključen, vsi žepi so polni mokrih robcev, druge spet suhi v vseh kotih, čepl v copatah pri peči, kiha, vleče skozi nos, pije nekakšno čajevo brozgo, kašlja in pokašljuje, se potika po sobi, se izogiba vsem ljudem in za živ krst se ne zmeni, nekoliko ga trese mrzlica, namesto glave ima težko, bolečo kroglo, udje so kot pokoljeni in kar naprej tišči robec pred nosom: grozna podoba. Vsi, ki vidite tega nesrečnega človeka, mu izginite po prstih izpred oči! Vaša hrupa in izživajoča radost ga muči. Potreben je samote, pogubitve in predvsem suhih robcev. Najraje bi si snel glavo in jo obesil v dimnik, da bi se posušila. Vse telo z bolečimi udi in razmehčanim mesom bi najraje razkosal in spravil vsač kos zase. Rad bi rad bi... Ah, ko bi le vedel, kaj bi rad! Če bi le kaj

bilo na tem božjem svetu, kar bi si mogel poželeti! Ko bi bilo v vsem veselju vsaj kaj toplega in ljubega, kar bi moglo to ubogo, težko glavo lajšati ali jo pogrezniti v pozabljenje. Da bi človek spal? Saj bi, če bi ne bilo teh zmedenih in zoprnih sanj! Da bi se zabaval s kvartami? Bi se, če bi se pasiansa tako iztekla, kot si želi. Da bi kaj bral? Že, toda kaj? Zdaj se ta človeška podrtja malo vzdigne in se opoteka h knjižnim policam.

Knjižnica — pisana, v sto in sto knjloah; rad bi si izbral kakšno knjigo, ki bi potolažila nesrečnega, zavrženega človeka. Naka, naka, ti že ne, moj debeli filozof, tebe danes pač ne bi mogel prebaviti, možnani so se mi preveč skisali. Rad bi bral kaj takega, kar bi me ne spominjalo moje otopenosti in topolnavaosti; rad bi bral kaj kratkoročnega, kaj lahkega, zabavnega... Fej, izginite mi izpred oči, humoreske, a svojo roboto zlobo, ki z njo zasmehujete ubogega človeka: danes ste mi strašno zoprne! Ej, ti junaški roman, ali bi me ti povedel v daljno preteklost, v epične čase, kjer ni nobenega nahoda, kjer so sami pravi in prekrasni moške, ki svojo nesramnega tekmeča prej vržejo na tla, preden se jaz utegnem usekniti. A roka, ki sega

Spomini na narodno-osvobodilni boj

razsula jugoslovanske vojske, ki nima prave komande. Okupator je z lahkoto osvojil naše kraje. V Crni gori in Srbiji pa bo odpor prav gotovo močnejši.

Hitlerjevci na delu

Kulturbundovci so bili desna roka okupatorju ob prevzemanju oblasti po naših krajih. Ptuj ska občina je dobila začasnega župana Alberta Scharnerja. Za prebivalstvo so prirejali »apelec«. Na koncu maja 1941. leta je bil tak »apelec« za podložane v Rogoznici na dvorišču Scharnerjeve opekarne. Zbralo se je mnogo ljudi. Govorili so se, naj vsi vojaško sposobni komunisti stopimo v jugoslovansko armado, ker je to naša nacionalna dolžnost. Tako se je tudi zgodilo. Pri Lackovih so se zbrali: dr. Jože Potrč, Franc Rajšp, Franc Peršon in drugi, da se bodo prijavili vojaški komandi v Ptuj u.

V der hitlerjevske armade pa je bil tako nenaden, da so že 8. aprila prispeli v Ptuj prve enote nemške vojske. Jugoslovanski vojski so se umaknili v Huloze. Tako se je z jugoslovanskimi vojski umaknil tudi Jože Lacko. Po treh dneh je bil zajet pri Podestriku. Njegovi tovariši komunisti niso bili z njim. Lacko je iz ujetništva pobegnil in se po tednu dni hoda in izmikanja novemu ujetništvu vrnil na svoj dom. O vsem tem mi je pripovedoval po vrnitvi kakor tudi o vzrokih

Lacko snuje upor

Nedolgo za tem apelom so že ponoči brneli kamioni po cestah ter nalagali žrtve za izselitev, budoč jih sredi noči iz spanja, neglede na to, ali se njegovo ime končuje na -ič.

Lacko v tistem času ni več spal doma, ampak je ob večer-

rih prihajal k meni. Prenočevala sva skupaj na podstrešju našega hleva ter poslušala brnenje kamionov. Neko noč se je sredi noči ustavil pred našo hišo kamion. Zaslišali smo nemške glasove, po katerih smo spoznali, da iščejo mojega sosedo, starega učitelja v pokroju Alojza Bajca. Lacko je pogledal skozi špranjo in ugotovil, da sta šla dva zelenca po svojo žrtve. Lacko je to prevzelo, ker je bil stari učitelj njegov prijatelj.

Nemci so noč za nočjo nemočno opravljali svoj posel. Na pobudo komunistov pa tudi mi nismo mirovali. Prirejali smo ilegalne sestanke, na katerih smo razpravljali o upor u. Eden izmed takih sestankov, ki ga je sklical Jože Lacko, je bil meseca junija v noči, na prostem, ob robu gozda v Gojčičev Dobravi med vasjo Nova vas — Zabjak. Na sestanku so prišli: Jože Lacko, Leopold Voda, železničar, Rudi Znidarič, železničar, Franc Čuček, kandidat veterine iz Ptuja, Franc Osojnik, kmet iz Desenc, Franc Rajšp, delavec iz Doliča, Franc Peršon, mizarški pomočnik iz Ptuja in jaz. Takrat sem bil zaposlen kot občinski sluga na občini Rogoznica. Na tem sestanku smo sklenili, da si porazdelimo delo, ki ima skupen cilj pripraviti oborožen upor. Vsak prisoten je bil zadolžen za zbiranje orožja kakor tudi zbiranje denarnih sredstev in materialnih sredstev za upor. Mnenje je bilo, da bi se uporniki zbirali na Pohorju, ker je tam varnejši teren.

Lackovi sodelavci

Mihael Anžel iz Zabjaka je prevzel nalogo, da bo spravil večjo množino orožja, ker ve neke v Markovčih zanj. Zvonko Sagadin je predlagal, da bi napadli grad Borl in osvobodili zapornike, sam pa si je zadal nalogo, da bo v Ptuj u miniral nemško civilno skladišče. Vsakdo naj opravlja sabotažne akcije v škodo nemškemu prometu s polaganjem deščic v cestni prah z navzgor obrnjenimi žebli. Leopold Voda naj bi v železniških delavnicah organiziral sabotažna dejanja za iztirjanje vagonov itd. Vsaka najmanjša sabotaža pomaga slabiti moč okupatorja. Franc Čuček mi je naročil, ker so pridem drugi večer k njemu po večjo količino živil, predvsem svinjskega mesa, ki ga je imel za svojo družino. To sem restoril. Pri njem sem napolnil nahrbtnik z mesom in prejel 600 RM, pištolo z rezervnimi naboji kalibra 6,35. Naročil mi je, naj še pridem naslednji večer ob istem času, vendar ga takrat nisem več našel, ker so ga gestapovci že odpeljali za izselitev. Tega večera so prišli k meni Rudi Znidarič, Franc Peršon in Mirko Muren, ki so jih doma iskali gestapovci. Nastanil sem jih v svoji hiši, ki je blizu gozda in zato primerna za potreben beg. Teden dni so se pri meni pripravljali na odhod k partizanom na Pohorje. Potrebno je bilo dobiti še zvezo in orožje. Čučkovo pištolo je prejel Peršon, ni pa bila najboljša, ker je bila premalega kalibra. Tudi potrebno obleko smo še morali zbrati.

(Dalje prihodnjič)

Muzikačni sosed pri počitku

Spominček s silvestrovanja

jem lastnem telesu!

Počemu sploh pišejo knjige? Tale že zopet, v tej je preveč resničnosti; danes bi sploh rad pozabil, da živim. Tistale knjiga tamle pa je do kraja žalostna in te razočara. Ona tamle je kruta s človekom in terja od njega kdo ve kakšnega trpljenja in odrešenja. Tista tam je spet lahko miselna, prazna v svoji modrosti — ne maram je! Tale v rdeči vezavi mi je preučena in tista rumena tamle preveč bridka. V vsaki knjigi je nekaj bolečega. Zakaj pravzaprav samo hudobni in nesrečni ljudje pišejo knjige?

Človek je v zadregi pred pisano zbirko knjig in se trese od mraza in žstosti. Le kdaj naj bi človek vzel kaj... kaj preprosto dobrega... in prijateljsko čutečega z nami, siromaki... kaj tolaživega, kar ne rani... kar ne bi je po človeku, ko je ves majhen, neboljen in ponižan?

Tedaj poseže roka v kot knjižne police in prinese drobno knjigo iz rje, knjižjo, ki jo je človek verjetno že desetkrat bral in zmerom takrat, ko ga mučijo telesne in duševne nadloge. Neto se človek stisne v naslanjač, vzame suh robec in olajšano zavzdihne, preden začne brati.

Saj ne vem, katera knjiga je to, a hrzkone je stari Charles Dickens.

Najstarejši narod Evrope

To so Baski, ostanek prebivalcev današnje Španije. Živijo na obeh straneh zahodnih Pirinejev — večina na Španskem, 120.000 pa v Franciji. Vseh Baskov je nekaj nad 700.000. Domnevno so potomci Iberijcev. Iberijci so bili narod, ki se je najbrž že dva do tri tisoč let pred našim štetjem naselil po Sredozemski kotlini. Fenicijski so poznali Iberijce že 1900 let pred našim štetjem. Z veliko gotovostjo domnevajo zgodovinarji, da so prišli Iberijci v Evropo že pred velikimi egiptovskimi dinastijami v tretjem tisočletju pred našim štetjem. Prišli naj bi bili iz Hindustana, ki je bila njihova pradedovina.

Jezik Iberijcev — kot tudi jezik Baskov — sta zelo podobna jeziku prvih bramsnov v južnem Hindustanu. Sorodna sta tudi sanskritu, romkanemu jeziku indijske književnosti v 3. stoletju pred našim štetjem. V pradavnih časih sosedli Arijci v Srednji Aziji, so Iberijci prej kot oni odšli proti zahodu in se naselili v Evropi, kjer njihovi potomci živijo še danes. Jeziki vseh narodov v Zahodni Evropi spadajo v indogermanske skupine, govorniki Baskov je edina izjema.

Vremenska

napoved

Ce se nov. ga letu davi jasno zdani, lahko maa ai ostra zima sedi. Ce je januar brez snega, april ga se vedno lahko da. Ce vinka (22.) sonce pece, ob trgovci lahko v prazne sode vna teče. Ce januarja zima poka, bo ob letu belu pšenica moka.

FEBRUAR:

Ce na svečnico (2.) močno sneži, sonca videti ni. Ce na Matijevo (24.) piha jug in sonce sije, z lahko Matija — led razbije. Kadar v februarju letoja musice, si brez skrbi snames rokavice.

MAREC:

Kadar na štirideset mučencev (10.) dan dežuje, se saba omeje štirideset dni pričakuje; če medtem se ne zjasni lepo vreme sedi. Ce se Jožeta (19.) dan jasno zdani in če lepo vreme dvajset dni trzi, več v marcu dežja pričakovati ni.

APRIL:

Ce aprila grmi, se ob toplih jutrih slane bati ni. Ce aprila pogosto deži, rada trava zeleni. Ce je Markov dan oblačen, kmeti ob polni skledi ne bo lačen.

MAJ:

Ce je v maju lepo in toplo, je dobro za kruh in seno. Ce na Pankratovo (13.) lepo vreme drži, dobri vinski letini bogata trgata sledi. Slana sredi maja, polju in goricam nagaja.

JUNIJ:

Ce je v juniju vreme lepo po dobri žetvi kruha manjkalo ne bo. Kaker vreme na dan Medarda kane, če se ne spremeni, tako ves mesec ostane. Ce na Vidovo (15.) deži, se seno ne suši.

JULIJ:

Ce na Marijino (2.) močno grmi, rada ploha sledi. Ce julija suša nagaja, grozdje drobno postaja. Ce na Jakobovo (25.) močno sonce peče, se usakdo rad v senco zateče.

AVGUST:

Ce na Porcijunkulovo (2.) deži si potnik nad sabo marelo drži in se cestni prah v blato spremeni. Ce se v avgustu lepo zjasni, lepo vreme do prvega dežja drži.

SEPTEMBER:

Ce je vreme do petnajstega lepo, pa se po petnajstem spremenilo ne bo, bo celi september more lepo. Kdor v septembru kosi, ob slabem vremenu težko suši. Ce se zgoda selijo ptici, bo novo leto teden po božiči.

OKTOBER:

Ce se listje nerado obleti, brez drev se vsak naj zime boji. Ce bo Urška (21.) z mrzlo sapo pričela, se bo 21. decembra zima začela. Naj bo Gal (16.) deževen ali suh, je v tem času le še malo muh.

NOVEMBER:

Ce v novembru nam ne sije, ko megla zemljo krije, če se to pogosto ponovi, je le malo sončnih dni.

DECEMBER:

Kakšno vreme na Silvestrovo kane, takšno do konca leta ostane. Na svetlo dal Alojz Čestnik

neka j

Za vsakogar zanimivega

Jugoslavija leta 1980

Leta 1980 bo Jugoslavija po številu prebivalcev znatno večja kakor zdaj — v njej bo živelo najmanj 23 milijonov ljudi, se pravi okrog pet milijonov več kakor zdaj. Toda ostalo prebivalstvo se bo, kot pravijo demografi, znatno razlikovalo od dosedanjega. Predvsem bo povprečni Jugoslovian tedaj nekoliko starejši, ker se bo delež mlajših letnikov skril, delež starejših pa povečal.

Tako so izračunali, da se bo v letih 1960 do 1980 število otrok do 14 let povečalo za 660.000, zapošlenih ljudi, se pravi ljudi, starih od 15 do 64 let, za 3.240.000 med tem ko bo ljudi nad 65 let za 600.000 več. Potemtakem bo imela naša dežela veliko več delovnih rok kakor zdaj, to okoliščino pa imajo ekonomisti za zelo ugodno znamenje za svoje kolege in gospodarstvenike planerje v letu 1980.

V tem letu se bodo prvič v zgodovini Jugoslavije ženske znašle v manjšini. Zadnji dve svetovni vojni sta namreč močno razredčili

število moških prebivalcev. Tako je leta 1948 na tisoč moških prišlo 1080 žensk. V povojnih letih razmerje počasi postaja normalno: demografi računajo, da bo prihodnje leto na tisoč moških prišlo 1042 žensk, leta 1980 pa — samo 994.

Prav tako pomembno spremembo bodo nastale tudi pri sestavi zaposlenega prebivalstva, predvsem kar zadeva razmerje med dvema velikima skupinama — kmetovalci in nekmetovalci. Po prvi svetovni vojni se je v Jugoslaviji okrog 85 odstotkov prebivalstva ukvar-

ja'o s kmetijstvom. Leta 1957 je bilo kmetovalcev okrog 60 odstotkov. Z nadaljnjo mehanizacijo se bo število kmetovalcev še zmanjšalo. Predvidoma bo namesto 5 milijonov kmetovalcev, kolikor jih je bilo leta 1957, leta 1980 samo 4,5 milijona, medtem ko se bo število ljudi v nekaterih poklicih povečalo od 3,2 na 6,7 milijona. Tako bo dosegla Jugoslavija glede poklicne sestave prebivalstva leta 1980 raven, na kateri je zdaj njena republika — Slovenija, kakor tudi večina razvitih evropskih dežel.

Nepismenost po svetu

Iz poročila, ki ga je objavila mednarodna organizacija UNESCO, je na svetu še vedno 840 milijonov ljudi, starejših nad 10 let, ki so nepismeni in nimajo niti najosnovnejše šolske izobrazbe. Od teh 840 milijonov jih je 700 milijonov odraslih. To pomeni, da se pri številu nepismenih v zadnjih 30 letih pravzaprav nič ni spremenilo, ker so tudi pri zadnjem ugotavljanju nepismenih leta 1929 našli 840 milijonov nepismenih. Vendar je treba upoštevati, da se je v tem času povečalo število svetovnega prebivalstva za več kot pol milijarde ljudi, zato znaša relativno zmanjšanje nepismenosti v tem razdobju 18 odstotkov in se suče danes odstotek nepismenih na svetu med 43 in 45 celotnega prebivalstva sveta.

Najvišji odstotek nepismenosti je bil zabeležen v Afriki, kjer je med 104 milijoni prebivalcev 98 milijonov nepismenih, torej 80 do 85 odstotkov celotnega prebivalstva »črnega kontinenta«. Na drugem mestu je Azija s 510 do 550 milijoni nepismenih (60 do 65 odst.) in je n. pr. v Indiji pismen le vsak peti prebivalec. Nepismenost v Severni in Južni Ameriki znaša skupno okoli 20 odst., v ZDA samih pa imajo okrog 4 milijone ali

3,2 odst. nepismenih, dočim v sami Braziliji vsak drugi prebivalec ne zna pisati. Stanje nepismenosti v Evropi znaša 7 do 9 odst., v posameznih državah pa je silka naslednja: Turčija ima 63 odst. nepismenih žena in 52 odst. nepismenih moških; v Grčiji je 39 odst. nepismenih žena in 12 odst. nepismenih moških; na Portugalskem je 44 odst. nepismenih; v Španiji znaša nepismenost 20 odst., v Italiji 14 odst., v Belgiji 3 odst., v Franciji 3,3 odst., dočim so najnižje stopnje nepismenosti zabeležili na Švedskem, kjer po podatkih UNESCO sploh ni več nepismenih ljudi. Med državami, ki jih navaja poročilo UNESCO, pa mnoge dežele sploh niso zajete, kakor n. pr. Danska in Velika Britanija, ki se prav tako ponašata z nizko stopnjo nepismenosti. Razmeroma nizko število nepismenih imajo tudi v Sovjetski zvezi, kjer so dosegli največji uspeh v borbi proti nepismenosti; medtem ko je znašalo število pred oktobrsko revolucijo 75 odst. prebivalstva, računajo, da je danes v Sovjetski zvezi še okoli 28 milijonov nepismenih ali 7 do 9 odstotkov celotnega prebivalstva.

Ali je Mesec ohlajen

Do pred kratkim so bili znanstveniki prepričani, da je Mesec popolnoma ohlajen. Raziskovanja v zadnjem času pa so privedla do drugih zaključkov. Sovjetski akademik Nikolaj Jerusalinski je izjavil, da je sedaj ugotovljeno, da te na Mesecu že prišlo do vulkanskih izbruhov, kar dokazuje, da naš najbližji sosed v vesoljstvu še ni popolnoma ohlajen.

»Površina Meseca je valovita in poroznata,« je rekel Jerusalinski, »in ima omenjeno sposobnost prevajanja toplote. Možno je, da so razpoke izpolnjene z ogljikovo kislino in da je na Mesecu tudi voda.

Kadar je Mesec v senci so na njem vidne pege. Mnogi astronomi menijo, da so to sloji ledu. Če

je to resnica, se lahko predpostavlja, da so pod površino Meseca taki pogoji, ki dopuščajo življenje preprostim organizmom, n. pr., bakterijam. To, po besedah Jerusalinskega, ni dokazano, a je povsem mogoče. Dodal je še: »Da se prepreči prenos mikrobov na Mesec s poletom prvega vesoljskega potnika psa Lajke, v umetnem Zemljinem satelitu in napotitev raket z drugimi živalmi v velike višine, so podzveti vsi ukrepi — vse to priča o razvoju nove znanosti — kozmobiologije. Ni daleč dan,« je zaključil sovjetski znanstvenik, »ko bodo pogoji v vesoljstvu taki, da bo človek lahko brez skrbi poletel v vesolje.«

Naše zdravje

Zmerna prehrana — dolgo življenje

Prejšnje leto so se v Bat Neuenahr pri Frankfurtu zbrali strokovnjaki in znanstveniki za prehrano z vsega sveta in ugotovili med drugim naslednje:

Preobilica hrane pospešuje arteriosklerozo. Če je tak bolnik debeluhast, mu zdravnik in strokovnjaki priporočajo, naj omeji oživanje maščob. Prav tako priporočajo, naj uživa več vitaminov, zlasti vitaminov A, E in B-6.

Nemški profesor Cremer je poudaril, da znanost še ne more jasno povedati, koliko maščob je treba uživati. Poudaril je nadalje, da je napačno splošno mnenje, da se živalske in rastlinske maščobe med seboj razlikujejo. Po njegovem mnenju ni važno, ali človek uživa stvari pripravljene na živalski masti ali na olju, marveč je pri maščobah poglavitni odstotek nenasičenih mastnih kislin, teh pa je ravno toliko v rastlinskih, kot v živalskih maščobah.

Na tiskovni konferenci so udeleženci omenjenega kongresa povedali, da kažejo najnovejše statistike za Zahodno Nemčijo 35 odstotkov smrtnih primerov kot posledico arterioskleroze in boleznih, ki so z njo v zvezi, medtem ko v tej deželi umre samo 2 odst. ljudi za jetiko.

V ZDA to razmerje še bolj kaže na nevarnost arterioskleroze, ki terja svoje žrtve predvsem v mestih. Ta bolezen pa se pojavlja predvsem zaradi mastne hrane.

Zanimivo je, da so med vojno ugotovili, da se je aprilo slabše prehrane znižal odstotek zaradi skleroze. Iz tega lahko pridemo do zaključka, da je bolje jesti manj, predvsem manj mastnih jedi, kot pa streči tekni in si tako kopati predčasi grob.

Praktični nasveti

Belo perilo namakajte vedno 12 ur. Tudi barvasto telesno perilo naj nekaj časa leži v hladni vodi. Laže boste prale, če boste dodale vodi, v kateri namakate perilo dve pesti kuhinjske soli.

Boraks je za belo perilo izvrstno neškodljivo belilno sredstvo. Lahko ga uporabljate tudi namesto pralnega praška in sicer vzamete pest boraksa na dva litra vode. Razen tega ima boraksova raztopina to lastnost, da utrdi barve na pisnem blagu. Če boste novo vzorčasto obleko potopile v boraksovo raztopino (žlico boraksa na liter vode) vab barve ne bodo tako hitro obidele kakor navadno.

Kuhinjske brišče bodo ostale brez madežev, če jih po kuhanju in izpiranju prelitate s tole raztopino: na pol litra vode dodajte žlico kuhinjske soli in žlico amoniaka. Pustite brišče v raztopini 10 minut, nato pa jih obesite. Ko so suhe, jih spet skuhajte v milnici in operite kakor navadno.

VEDNO VEČ VOZIL

Po podatkih, ki jih je nedavno objavilo trgovinsko ministrstvo ZDA, se je lani povečalo število registriranih vozil v svetu za 5 odst. Dan 1. januarja letos je znašalo to število na vsem svetu 113.024.224, leto dni prej pa 108 milijonov 12.260. Zanimivo pa je, da izkazuje največji porast števila registriranih motornih vozil, azijske države, ki so imele ob začetku letošnjega leta 3.465.107

motornih vozil oziroma za 22 odst. več kot ob začetku lanskega leta. Lanski porast števila registriranih motornih vozil v Evropi je znašal 10 odst., s čimer se je omenjeno število dvignilo na 27 milijonov 174.229, v Afriki pa za 12 odst. in je doseglo 2.320.248 motornih vozil. V ZDA je bilo 1. januarja letos v prometu 56.870.665 registriranih osebnih avtomobilov, 11.158.560 tovornjakov in 270.163 avtobusov. Po podatkih iz istega vira je imela Sovjetska zveza navedenega dne 500.000 osebnih avtomobilov, 2.963.000 tovornjakov in 35.000 avtobusov. Ob istem času je imela Francija 6.040.086 registriranih motornih vozil, Velika Britanija 3.912.708, Zahodna Nemčija pa 3.777.900.

Bolj za šalo kot zares

Kronika za leto 1959

(Miro Cobej že več let piše kronike in jih je doslej objavjal le na silvestrovanju pri podjetju »Slovenske gorice«, Ptuj)

Spet staro leto je pri kraju, treba novo bo začeti! Kar hudega bilo je v starem, pokopljimo globoko v klet!

Še prej pa naj povem, kar stihal sem in vse kar vem, kar v Ptuj delu se, godi, to kroniko zdaj čujte vsi!

Mesto Ptuj je starodavno, prav zato od nekdaj slavno. Muzeji in pa dobra vina, to so Ptuj našega vrline.

Zdaj tudi Ptuj spreminja lice svoje, povsod že vidijo se novi skoki, saj vsako leto zrastejo nam lepi in prav moderni novi bloki.

Hranilnica že novo si gradi in v centru mesta teme je si kopije.

Zemlje treba bo skopati težke tone, saj to bo stalo komaj 3 milijone.

Še nov hotel naj v Ptuj bi zgradili, dokončno nismo se še odločili, ker v Ptuj je navada ta, da šele ob koncu leta odločitev obvelja.

Letos lep smo novi most dobili, res ponosni zdaj smo nanj. Četudi nekaj narka smo zgubili, nismo dolgo žalovali zanj.

»Petrol« črpalka nova je dobrna! Mersikona na zelo skromna, da namost prava hencina polna žlahtnega bila bi vina.

Sindikati naši kulci so vpeljali, da ta nesrečni vodovod še končno bi končali. Videz je, da zimo bomo snet prespeli.

Prišla je svoj čas direktiva: velika podjetja dele naj se na male!

Honorarno delo je vzvzelo! Zdal zonet so združili male in honorarce kar čez noč je vzelo!

Bile po svetu hude so nopolave, a Ptuj poplavlili so uvoženi avtomobili, ki nai bi jih baše velikodušno sorodniki prek meje podarili.

V resnici pa našli ljudje v tujini kot težki so delavci garali, da lahko so avtomobile stare vseh vrst in tip domov si pripeljali.

Zdaj konec h'apčevanja je, trpljenja, začetek je drugačnega življenja. Spet v veljavi domača je mašina, za kar z uredbo poskrbela je carina.

Sploh živimo v času motoristov, saj ceste polne so že mopedistov. Vodstvo pa mlekariji so prevzeli, ki celo do avtov so se že povzpeli.

V Ptuj šole vedno se bolj množijo, decu pa se vedno manj učijo. Pa veste, kaj še staro leto pravi? Da to se tudi v novem ne popravi!

Zdaj čujte mamice in otročiči, masla ni in mleka več ne bo treba piti.

Jugolit — M'ekarne ptujske novi apostrof: namesto m'eka daj otroku — knof!

Čitali pred kratkim strašne smo stvari, da ptujska pošta se pogreza, že visi.

Pe mislite, da poštarje to hudo skrbi? Če pošta zniža se za metre tri — pač znašili bodo v vinski se kleti!

Največja dika naš je ptujski grad, zato pa Bori šel je skoraj spat. Najboljše goste in odlično vino, na ptujskem gradu le dobimo!

Že v starih časih bile so pesmice: Slovenske gorice kot lice so device!

Danes predstavlja to ime najboljša vina, medalje zlate in odlikovanja ter s celega sveta priznanja!

Zivljenje športno v Ptuj napreduje! Prvaki v nogometu! — Dovolj to dokazuje!

In še košarka, roket, kegljanje, šah in strelci, vse to nas navdušuje!

Združili so se Haloze in Dravsko, Ptujsko polje, 10 tisoč glav živine naj rede po planu!

Zamisel idealna, a pomisliti je bolje, če za teleta bo prostora v hlevskem stanu.

Globoko nas pretresla je novica, da je Ptujski tednik kruta smrt pograbila in za tolažbo nam pustila samo — Vrabla!

Na srečo ta je vest bila prenegla! Nadomesti naj se Ptuj zamujeno, to vroča želja je prav vseh občanov.

Nazaj dobi naj mesto staro slavo in tudi gospodarsko spet razstavo!

S tem sem skoraj zdaj končal in vsakemu darilo da! Večerjo smo vam zamastili, zdaj ga bomo le še pili.

V novem letu vam želim, novemu sreče in uspeha, dobre volje, dosti smeha, da uspešno vaše delo, bi potekalo veselo.

Vas pozdravlja mali Miha, ki boter mu je stric Pavliha!

Rja ne pride sama

Rja napravi vsepovsod, torej tudi v gospodinjstvu, veliko škodo. Vendar ta škoda ne pride sama od sebe, marveč je posledica nepazljivosti ali napačnega ravnanja. Najboljši dokaz za to je perilo. Kadar se pojavi na perilu rja, bodo kaj kmalu nastale še druge rjaste lise, če pride zarjaveli kos v stik z drugimi vlažnimi rečmi, na primer če oprano perilo leži v hladni vodi.

Vedeti pa je treba, da so nevarni samo sveži rjasti madeži, ki jih najbolje in najhitreje odstranimo z limonsko kislino. Zarjaveli kos perila ali blaga dobro namočimo v tej kislini, nato pa držimo perilo nad vodno paro ali ga obesimo na sonce. Potem je treba rjasti madež dobro oprati, in sicer najprej v milnici, nato pa v hladni vodi.

Kako nastane rja na perilu? Na robce jo pogosto prenesemo s ključev, ki jih brez tulca nosimo v istem žepu. Žepni robec pač ni vedno suh. Včasih pride rja na perilo, ko ga namakamo v lesenem škaflu in visi čez rob na obroč. Če so na škaflu leseni obroči, moramo paziti, da so žebli vedno dobro zatolčeni v les. Če mokro bluzo ali obleko obesimo na obešalniki s kovinsko kljuko, se kaj lahko razvije rja. Tega se ubranimo, če kljuko ovijemo s kosom čistega platna.

Ne pozabimo: pletilke, škarje in podobne reči zarjavijo na vlažnem mestu in potem puščajo rjaste madeže na ročnem delu, ki ga imamo trenutno v rokah.

Spomin je čudežna moč, ki pretvarja človeka. Kdor pozablja to, kar je bilo lepo, se spriči, kdor pa ne ve več, kar je bilo slabega, pobeži.

Ideali so kakor zvezde: doseči jih ni mogoče, pač pa se po njih uravnavati.

Objave in oglasi

Prodaj

22 AROV ZEMLJE na Sp. Bregu prodam. Naslov v upravi. STROJ ZA MLETJE GLINE in rabljene modele za visoke peči prodam. Franc Brumen, Savci šte. 37, Tomaž.

KOLO, moped za 70.000 din, mlin-ske kamne, žrnje, deske ter krompir ugodno prodam. Stanovanje z gospodarstvom dam v najem pošteno družini. Naslov v upravi lista.

MALO POSESTVO z gospodarskim poslojem v bližini Ptuja prodam. Vprašajte: Vitomarci 46.

Stanovanja

SOBO IN KUHINJO v Muršičevi ulici zamenjam za enako v Ptuj. Naslov v upravi lista.

Seviba

Razpis

Uprava za vodno gospodarstvo LRS, Sekcija za Dravo, Ptuj — razpisuje mesto

1 MATERIALNEGA KNJIGOVODJA.

Pogoj: nepopolna srednješolska izobrazba z nekaj let prakse v gradbeni ali sorodni stroki.

Plača po zakonu o javnih uslužbenih. Nastop službe takoj!

RAZPIS

Ravnateljstvo Osnovne šole Markovci pri Ptuj razpisuje delovno mesto šolskega snalilca. Nastop službe 1. februarja 1960. Interesenti naj vložijo prošnje do 15. januarja 1960.

RAZPIS

GOSPODINSKO POMOČNICO s celodnevno oskrbo iščem. Naslov v upravi lista.

Naslednji tečaj za mopediste

Naslednji tečaj za mopediste pri Avto-moto društvu v Ptuj se začne v torek, dne 12. januarja 1960, ob 17. uri v prostorih društva pri kinu. Naslednji izpiti za mopediste bodo 19. in 23. januarja 1960 ob 15. uri v prostorih društva pri kinu.

Avto-moto društvo Ptuj

Izgubljeno

PROSIM NAJDI TELJA GOJZARICE, ki sem jo izgubil 3. januarja letos na cesti Kidričevu — Ptuj — Tržec, naj mi jo proti nagradi vrne. Stanko Vrbanič, Kidričev, tovarna.

NAJDENI SO MOŠKI NIZKI ČRNI ČEVLI. Naslov v upravi.

RADIOPTUJ

LJUBLJANA

NEDELJA, 10. JANUARJA 1960
6.00—6.30 Domače za nedeljsko jutro — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevi kolektor. 6.30 Z glasbo v dobro voljo. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski kolektor in prirediteljske dneve. 7.35 Približna godba v zabavnem tonu. 8.00 Mladinska radijska igra: Rijevo drevo (kitajska pravljica v radijski priredbi). 8.35 M. Vodopivec: 7 miniaturni za klavir (izjava avtor). 8.45 Nedeljska panorama. 9.40 Carl Dittersdorf: Koncert za cembalo in godalni orkester. Izvajajo: Li Stadelmann in Zagrebški solisti p. v. Antonia Janiga. 10.00 Se pomilite, tovariši... Cvetko Novak-Justin Kmetec: Mirkovo življenje in smrt. 10.30 Naše pesmi. 11.00 V ritmu današnjih dni. 11.30 Zdravko Stefančič: Stara zamisel postaja resničnost. 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Za našo vas. 13.50 Lahki spored za podželite. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila. 15.15 Reklame. 15.30 Za ljubitelje zabavne glasbe. 16.00 Humoreska tega tedna. Elliot White: Ura politika. 16.20 George Gerschwin: I. delanje opere Porcy in Bess. V glavnih vlogah: Camilla Williams, Laurence Winters, Inez Mathews, Avonir Rong, Rown Warren, Coleman. 17.05 Plesna žalinka. 17.30 Radijska igra. Jao Soloviz: Čez net minut bo polnoč (monovizije). Režija: Marjan Marinc. 18.20 Francesco Malinero: La Cimarosiana. 18.35 Zgodovinski kramelj v radijskem studiju. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik. 20.05 Izberite melodijo tedna (zabavno-glasbena oddaja z nagradami). 20.55 Črno in belo. 21.00 Obiski pri naših skladateljih III. — Marjan Kozina. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Zaplešite z nami. 23.00 Poročila. 23.10 Skrinica s povetkami. 23.30 I. Brahms: Godalni kvintet šte. 1 v F-duru op. 88. Izvajajo: Ferdinand Stangler — viola in dunajski rodalni kvartet. 24.00 Zadržna poročila in zaključek oddaje.

ZAHVALA

Ob smrti mojega moža
Avgusta Vogrinca iz Ptuja

se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so z menoj sočustvovali, darovali vence in spremili pokojnika na poti k večnemu počitku.

Ptuj, 4. januarja 1960.

Zalujocha žena in sestra

Terezija

VABILO

V nedeljo, 10. januarja 1960, bo dopoldne ob 8. uri v železničarskem sindikalnem domu v Ptuj, Ormoška cesta, redni letni občinski zbor Občinskega strelskega odbora Ptuj z običajnim dnevnim redom.

Prijatelji strelskega športa — vabljeni!

Odbor

Razno

JAVNA ZAHVALA

Dr. Carl Milanu, ptujskemu zdravniku se pristočno zahvaljujem za njegovo izredno požrtvovalnost pri uspešnem zdravljenju žolčnih kamnov in jetrne bolezni.

Alojz Kampf,

Katastrski urad — Ptuj

Obvestilo

Plesna športna sekcija DPD »Svoboda« Ptuj obvešča, da prične dne 9. januarja 1960 z začetnim in nadaljevalnim plesnim tečajem ter tečajem za odrasle.

Prijave se sprejemajo 6., 7., 8. in 9. januarja v Narodnem domu (prvo nadstropje) od 18. do 19. ure.

Opozorilo

Opozorjam vsakogar pred nakupom kakršnihkoli predmetov od Franca Toplaka, Grajenščak 93, ker so predmeti tudi moja last.

Marija Toplak, Grajenščak 93

Kino

Mestni kino Ptuj

predvaja od 8. do 10. januarja ameriški barvni film »Prišel je neznanec« in od 12. do 14. januarja nemško-francoski film »Salemke čarovnice«.

FILMI, KI JIH BOMO GLEDALI

Nemško-francoski film
SALEMSKE ČAROVNICE

Krutost časa, fanatizem in nestrupnost, ki so se razdijali okrog leta 1690 med puritansko protestantsko versko sekto priseljencev Angležev v ameriškem mestecu Salem, so se v zgodovini še večkrat ponovili, vselej pa so bili tudi pogumni duhovi, ki so vstali proti telesnemu in duhovnemu nasilju.

Gorje človeku, ki je zdvomil v Salemu nad uradno vero, ki se ni ravnal po nezasičeno strogih verskih predpisih. Kje neki, da bi v nedeljo človek kaj postoril, če je bilo prepovedano otrokom celo se igrati ob »gospodovih dnehi! Takšna zagrizena verska blaznost je skakala tudi najintimnejša človeška čustva in najgloblje odnose. Elizabeth Proctor je iz nečesa »božjega otroštva« in bojazni pred »grehom« povsem odbila naravnega, zdravega in temperamentnega moža Johna, ki se je ujel v ljubezenske mreže lepi in mladi služkinji Abigail. Ko je Elizabeth odkrila njuno razmerje, je služkinjo poglala s kmetije. Nerazodno dekle se je maščevalo. Prav so ji prišli glasovi o čarovništvu neke stare zamorke in o skrivnih shodih ponoči v hosti, kjer da se salemske ženske shajajo s hudici. Abigail je obdolžila čarovništva tudi Elizabeth, ta obdolžitve pa je pomenila že tudi smrt na vešalih. Izredno sodišče za čarovnice je začelo delovati. Z mučninami napravami je izsililo zaželeno priznanje, ječe so se polnile, na pol božjastni otroci so nastopali kot priče za čarovništvo salemskih žena. John je pred sodiščem razkril lažno obtožbo ljubosumne zapeljivke in priznal, da je imel z njo razmerje, toda žena Elizabeth je zanikala možovo nezvestobo, misleč da mu bo tako obvarovala čast in mu dokazala svojo ljubezen. Zaman, zlobna Abigail je še njega obtožila čarovništva in ga spravila na vislice. Zaslepljena strast, blazno pobožnjakarstvo in duhovna zaostalost so ubili čisto in globoko ljubezen prav v trenutku, ko se je ta v vsej svoji lepoti razkrila med Johnom in Elizabeth. Spoznanje, da je bil John človek z najbolj čistim srcem, ki je tudi

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so sočustvovali z nami ob smrti našega nepozabnega ateka, dedeka, brata, tasta, strica in svaka

FRANJA LENARTA

trgovca iz Ptuja

Ptuj, 24. 12. 1959

Zalujocha rodbina Lenartova

Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku dr. Andreju Lušiču za njegovo požrtvovalnost, duhovščini za zadnje spremstvo, pevcem za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnega cvetja in vsem, ki so ga spremili na zadnjo pot in ki čutijo z nami v naši nesreči.

TERENSKA SLUŽBA ZDRAVNIKOV

Dežurstvo splošnih zdravnikov se vrši od 14. do 7. ure po sledečem razporedu:

8. 1. dr. Slobodan Žakula
9. 1. dr. Ladislav Pirc
10. 1. dr. Ladislav Pirc
11. 1. dr. Nada Pavličev
12. 1. dr. Emil Blagovič
13. 1. dr. Franc Rakuš
14. 1. dr. Milan Carl

Pomožni dežurni zdravniki vršijo dežurno službo samo po potrebi, in sicer od 16. do 20. ure po sledečem razporedu:

8. 1. dr. Milan Carl
9. 1. dr. Emil Blagovič

10. 1. dr. Emil Blagovič
11. 1. dr. Franc Rakuš
12. 1. dr. Ladislav Pirc
13. 1. dr. Nada Pavličev
14. 1. dr. Slobodan Žakula

Ambulanta v Juršincih posluje vsako sredo od 14. ure dalje; ambulanta Podlehnik posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. ure dalje.

Dežurstvo otroških zdravnikov traja od 14. do 19. ure po sledečem razporedu:

8. 1. dr. Aleksander Poznik
9. 1. dr. Ljuba Cenčič
10. 1. dr. Ljuba Cenčič
11. 1. dr. Aleksander Poznik
12. 1. dr. Ljuba Cenčič
13. 1. dr. Aleksander Poznik
14. 1. dr. Ljuba Cenčič

Osebna kronika

NOVI KRVODAJALCI

Krvodajalci iz Desternika so darovali svojo kri 17. decembra. Vsem darovalcem in organizatorju tov. Antonu Simoniču se v imenu bolnikov iskreno zahvaljujemo.

Krvodajalci so: Trglavčnik Kristina, Marguč Antonija, Drozg Marija, Vidovič Marija, Marinič Marija, Vavpotič Marija, Breznik Jožefa, Irgl Kristina, Harič Marija, Kokol Jožef, Kolednik Terezija, Korošec Matilda, Heregga Miha, Potočnik Ivana, Poharič Jože, Polanec Marija, Ornik Frančka, Rajh Majda, Klinc Katka, Rojko Mimika, Krajnc Ivan, Horvat Jože, Holc Jožefa, Koren Alojz, Fras Karel, Potočnik Marija, Mesarec Terezija, Potočnik Janez, Toplak Janez, Pšajd Srečko, Hedl Franc, Visočnik Konrad, Murko Vincenc, Kramberger Terezija, Svenšek Marija.

Ostali so še: Stubičar Anton, Vedernjak Hugo, Svenšek Ciril.

Krvodajalci iz Podlehnik so prišli 23. decembra. Vsem darovalcem in organizatorju tov. Fr. Krušiču se iskreno zahvaljujemo!

Krvodajalci so: Kozel Neža, Mlakar Gizela, Cafuta Marija, Jelen Marija, Čermelj Vilka, Kozel Neža, Krivec Justina, Kozel Ana, Hrberšek Marija, Svenšek Ignac, Ovčar Avgust, Cafuta Anton, Topolovec Juljana, Sakelšek Barbara, Ribič Marija, Cigler Nežka, Svenšek Konrad, Merc Marjeta, Repec Nežka, Širovnik Marija, Drevenshek Terezija, Gosak Marija, Drevenshek Ana, Šmigoc Terezija, Širec Janez, Cafuta Antonija, Trafela Jernej, Drevenshek Helena, Bedrač Juljana, Fideršek Anton, Fideršek Marija, Kozel Rozalija, Vidovič Marija, Kozel Anton, Ovčar Marija, Drevenshek Ignac, Cafuta Simon, Vidovič Juljana, Rep Jože, Vindiš Ivan, Podgoršek Marija, Podgoršek Barbara, Kozel Anton st., Mohorko Marija, Sušar Marija, Sprah Elizabeta, Širovnik Ernest, Hojski Marija, Mohorko Katka, Drevenshek Ivana, Drevenshek Liza, Širovnik Anton, Bigac Viktorija, Habjančič Jože, Svenšek Konrad.

Splošna bolnica Ptuj, postaja za transfuzijo krvi

Rojstva, poroke in smrti

NA MATIČNEM PODROČJU PTUJ

ROJSTVA

ROJSTVA: dečke so rodile: Terezija Milošič, Cirkulane 31 — Simona; Marija Šamperl, Spuhlja 28 — Marjana; Terezija Brumec, Skorba 54 — Milana; Dragica Breznik, Mestni vrh 28 — Janeza; Ivanka Čavničar, Grabe 10 — Stanislava; Marija Horvat, Bukovci 122 — Janeza; Antonija Voglar, Budina 48 — Franca; Leopoldina Kropce, Pečke 29 — Antona;

Deklice so rodile: Marija Zitnik, Rogoznica 18 a — Angelo; Marija Vuzem, Cvetkovci 82 — Silvo; Jožefa Panikvar, Trnke 29 — Jožefo; Vera Kolarič, Vičava 17 — Vero; Rozalija Zupanič, Stojnci 91 — Angelo; Neža Strafela, Nova vas 33 — Mileno; Katarina Frank, Starošinci 46 — Jožico.

POROKE

POROKE: Anton Cvetko, Varaždin, in Marija Muršček, Ptuj, Ormoška 7.

SMRTI

SMRTI: Josip Kmetec, Cvetlin 99, roj. 1959, umrl 26. decembra 1959.

V letu 1959 je bilo na matičnem območju Ptuja rojenih 736 dečkov in 637 deklic. Umrl je 95 moških in 82 žensk. Porok je bilo 67.

Elizabeta zbudila k novemu življenju, jo bilo prepozno. Teror, plemenitost, laž, živalska histerija zbegane človeške črede so pokončale oboje — življenje in ljubezen.

Brzoturnir DPD Svoboda—ŠD Ptuj za mesec januar 1960 bo 12. januarja v Narodnem domu s pričetkom ob 19. uri. Vabljeni tudi nečlani.

Trgovskega pomočnika

za novi bencinski servis v Ptuj sprejme

„Petrol“ Ptuj

Nastop službe lahko takoj ali po dogovoru. — Plača po tarifnem pravilniku. — Samo pisane ponudbe pošljite »PETROLU« PTUJ

Jugoslovanska loterija

URADNA ŽREBNA LISTA NOVOLETNE LOTERIJE

ŽREBANJE JE BILLO 5. JANUARJA 1960 V BEOGRADU

270	7.000	0754	30.000	25967	61.000
460	7.000	5124	40.000	41287	81.000
67010	80.000	8584	40.000	57237	81.000
095710	300.000	16614	60.000	245457	101.000
111470	100.000	51484	80.000	262617	3.001.000
301560	100.000	53114	60.000	265737	101.000
302470	100.000	69734	60.000	493747	501.000
		110564	102.000		
025261	200.000	199524	100.000	55438	60.000
355681	1.000.000	313374	200.000	086948	100.000
0072	20.000	366584	100.000	380088	200.000
3332	20.000			439568	100.000
18892	80.000	35795	60.000		
		36785	60.000	399	10.000
03	5.000	255045	100.000	4049	20.000
83	4.000	297365	500.000	8729	20.000
17783	84.000			01689	60.000
20063	80.000	2546	30.000	40209	60.000
87683	84.000	59866	60.000	61349	80.000
002343	100.000	114866	2.000.000	88519	80.000
348523	100.000	534286	800.000	043539	200.000
384253	100.000	417086	100.000	207339	300.000
				290219	4.000.000
64	2.000	7	1.000	311099	300.000

OTROŠKE POSVETOVALNICE

8. 1. ob 14. uri v Ptuj, 12. 1. v Leskovcu, 13. 1. v Zetalah, dne 14. 1. v Vidmu od 13.30 dalje.

Vse informacije in naročila hišnih obiskov sprejema dežurni center Zdravstvenega doma Ptuj.

številka telefona 70 in 80.

Hišne obiske naročate v dopoldanskih urah, pozneje naročeni hišni obiski se bodo izvršili samo v nujnih primerih.

Uprava ZD Ptuj

NOVO Placental BIO-CREME

NEVA Placental BIO-CREME

Vsaka žena je lahko lepa in mlada, če uporablja

PLACENTAL-BIO-CREME

PLACENTAL-BIO-CREME je najnovejši dosežek moderne kozmetike (metoda Dr. Filakova).

PLACENTAL-BIO-CREME vsebuje ekstrakt humane placente v kombinaciji s hipericinom in kompleksom vitaminov ter provitaminov. Odmrle celice kože nadomestite z novimi živimi celicami in s tem vračate koži svežost, gibčnost in mladost. Gube na licu, vratu in rokah izginejo. Predhodna proučevanja na več kot 100 ženskah so pokazala fantastične rezultate, posebno pri ženah nad 30 let.

Naročajte

„Ptujski tednik“